

XALQ QƏZETİ

№ 103 (29075) 12 may 2019-cu il, bazar

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

Qəzet 1919-cu ildən nəşr edilir
www.xalqqazeti.com

TƏSİSÇİ: AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN İŞLƏR İDARƏSİ VƏ QƏZETİN REDAKSIYA HEYƏTİ

Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümünə və Heydər Əliyev Fondunun yaradılmasının 15 illiyinə həsr olunmuş təntənəli mərasim keçirilib Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mərasimdə iştirak ediblər

Mayın 10-da Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümünə və Heydər Əliyev Fondunun

yaradılmasının 15 illiyinə həsr olunmuş təntənəli mərasim keçirilib. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, xanımı

Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri mərasimdə iştirak ediblər. Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri

Heydər Əliyev Fondunun əməkdaşları ilə xatirə şəkli çəkdirdilər. Dövlətimizin başçısı mərasimdə nitq söylədi.

Prezident İlham Əliyevin nitqi

– Hörmətli xanımlar və cənablar.
Əziz dostlar!
Bu gün ulu öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümüdür. Bu gün Azərbaycan xalqı bir daha ulu öndərin əziz xatirəsinə hörmət və ehtiramını bildirir.
Azərbaycan xalqı Heydər Əliyevi sevirdi, ona inanırdı, ona həmişə dəstək olurdu. O isə öz həyatını Azərbaycan xalqına həsr etmişdir. Bütün dövrlərdə Heydər Əliyev öz xalqına ləyaqətlə xidmət etmişdir. Həm

sovet dövründə, həm müstəqillik illərində Azərbaycanın inkişafı üçün çox böyük fədakarlıq göstərmişdir. Təkcə onu demək kifayətdir ki, sovet dövründə - 1970-ci illərdə, 1980-ci illərin əvvəllərində Azərbaycan Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə ən geridə qalmış respublikalardan birindən ən qabaqcıl respublikalardan birinə çevrilmişdir. Məhz o illərdə çox möhkəm sənaye potensialı yaradılmışdır, infrastruktur layihələri icra edilmişdir. O layihələr ki, bu gün də müstəqil Azərbaycana xidmət göstərir.

Heydər Əliyevin yüksək şəxsi keyfiyyətlərini və Azərbaycanda əldə edilmiş nəticələri nəzərə alaraq, 1982-ci ildə o, Moskvaya dəvət olundu, yüksək vəzifəyə - Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini vəzifəsinə təyin edildi. Bu vəzifədə də uğurla çalışırdı, o cümlədən Azərbaycanın inkişafı ilə bağlı verdiyi tapşırıqlar, qəbul etdiyi qərarlar o vaxt da ölkəmizin inkişafına xidmət göstərirdi. Yəni, o, Azərbaycanla daim maraqlanırdı, Azərbaycanda gedən işlərə böyük maraq və dəstək

göstərirdi. 1987-ci ildə vəzifədən gedəndən sonra xalqımız, respublikamız üçün problemlər başladı. İki həftə də keçməmiş erməni millətçiləri Dağlıq Qarabağı Azərbaycandan ayıraraq Ermənistanla birləşdirməyə çalışırdı. Güclü Heydər Əliyev amili imkan vermirdi ki, bu məsələ bundan əvvəlki dövrdə qaldırılsın. Halbuki, belə cəhdlər, belə meyillər var idi. Ancaq Heydər Əliyev amili buna imkan vermirdi.
Deyə bilərəm ki, əgər Heydər

Əliyev o vaxt Azərbaycanın rəhbərliyində olsaydı, heç şübhəsiz ki, Dağlıq Qarabağ problemi heç vaxt yaranmazdı. O vaxtdan xalqımız üçün böyük problemlər başladı. Dağlıq Qarabağda xüsusi idarəetmə komitəsi yaradıldı və separatçı meyillər geniş vüsət aldı. Pensiya da olan Heydər Əliyev Moskvada yaşayırdı və hər zaman Azərbaycan haqqında düşünürdü. Görürdü ki, respublikada vəziyyət kifayət qədər müəkkəbdir, xoşagəlməz hallar baş verir, respublika tənəzzülə uğrayır. Hadisələrin

gələcək inkişafı göstərdi ki, onun təhlili demək olar tam dəqiq və düzgün idi.
Qanlı Yanvar faciəsindən dərhal sonra Heydər Əliyev öz səsinə ucaldı, öz xalqı ilə birlikdə olduğunu bildirdi və yanvarın 21-də Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyində mətbuat konfransında çıxış edərək sovet rəhbərliyinin bu qəddar aktını qətiyyətlə pislədi. Mən bunun əyani şahidiyəm. Yadımdadır ki, biz daimi nümayəndəliyə gələndə orada çox böyük kütlə var idi, insanlar toplaşmışdılar, çox

həyəcanlı idilər. Heydər Əliyevi görəndə onlar canlı dəhliz yaratdılar, kənara çəkildilər və Heydər Əliyev binaya daxil oldu. O vaxt Heydər Əliyev pensiyaçı idi, ona qarşı müxtəlif dövrlərdə qarayaxma kampaniyaları aparılırdı. Ancaq xalqın qəlbində o, lider, görkəmli şəxsiyyət, Azərbaycan xalqının böyük oğlu kimi yaşayırdı. Həmin gün ona göstərilən hörmət əlbəttə ki, həmişə bizim yadımızda qalacaqdır.

(ardı 2-ci səhifədə)

Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümünə və Heydər Əliyev Fondunun yaradılmasının 15 illiyinə həsr olunmuş təntənəli mərasim keçirilib

işli İlah Əliyev davam etdirir. Mehriban xanım Azərbaycanın adını bütün Avropada o qədər yüksəldi ki, hərdən fikirləşirəm, biz 10 milyonluq? Bəlkə çoxuq, mən sayı bilmirəm? Hər yere, haraya baxırsan, hansı Avropa ölkəsinə baxırsan, Mehriban xanım Azərbaycanın adını göylərə qaldırır.

Mehriban xanım, Allah Sizin də canınızı sağ ələsin, çox sağ olun. Bu il də əlamətdar hadisələr olacaq – “Əsrin müqaviləsi”nin 25 illiyi, Neft Daşlarının 70 illiyi. Arzu edirəm ki, Neft Daşlarının 70 illiyini yüksək səviyyədə keçirək. Çünki Neft Daşları dəniz neftinin başlanğıcını qoyan mənbədir. Ona görə də gərək biz Neft Daşlarına diqqətli heç vaxt azaltmayaq. Sağ olun.

Sonra Heydər Əliyev Fondu tərəfindən təsis edilən “Qızıl çinar” beynəlxalq mükafatının 2019-cu il üçün təqdimat mərasimi keçirildi.

Fondun prezidenti Mehriban Əliyeva milli musiqi irsimizin yaşadılması və dünyada tanındılmasına xidmət edən layihələrdə fəal iştirakına və səmərəli əməkdaşlığına görə Üzeyir Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestrinin dirijoru, Əməkdar artist Fuad İbrahimov dedi:

– Əziz Mehriban xanım! Hörmətli cənab Prezident! Mənə göstərdiyiniz diqqətə, qayğıya, inamə görə Sizə hədsiz dərəcədə dərin təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Bu, mənə, əlbəttə ki, çox böyük məsuliyyət hissi oyadır. Eyni zamanda, bir şuşalı kimi, Azərbaycana uğur gətirməyə və ölkəmizi xaricdə təmsil etməyə böyük təkan verir.

(ardı 4-cü səhifədə)

(əvvəli 2-ci səhifədə)

Dövlətimizin başçısı Heydər Əliyev Mükafatını akademik Xoşbəxt Yusifzadəyə təqdim etdi.

Mükafata görə təşəkkürünü bildiren Xoşbəxt Yusifzadə dedi:

– Çox sürprizlər görmüşdüm, amma bugünkü mükafat mənim üçün lap gözəlməz oldu. Heydər Əliyev cənablarının anadan olan gündə mənə bu mükafatın verilməsi bir daha onu göstərir ki, doğrudan da mən xoşbəxt adamam. Ötən 67 ildə neft sənayesində nəyə nail olmuşamsa, hamısını Heydər Əliyev cənablarının rəhbərliyi altında əldə etmişəm. Cənab Heydər Əliyev hakimiyyətdə olduğu bütün dövrlərdə tək mənə yox, bütün neftçilərə, neft sənayesinə böyük qayğı göstərib. Həmin bilirsiniz

ki, ulu öndər yenidən hakimiyyətə gələndə respublikada iqtisadi vəziyyət çox ağır idi və onu tez bir zamanda düzəltmək mümkün deyildi. Ancaq cənab Heydər Əliyev bilirdi ki, Azərbaycanın iqtisadi vəziyyətini yaxşılaşdırmaq üçün neft sənayesini inkişaf etdirmək lazımdır. Odur ki, bütün gücünü neft sənayesinə yönəltdi. Prezident İlham Əliyev burada “Əsrin müqaviləsi”ndən danışdı. Bu il “Əsrin müqaviləsi”nin 25 illi tamam olacaq. Bu müqavilə heç də asan başa gəlməyib, 1994-cü ildə biz ay yarım Hyustonda olduq, müqaviləyə istəyimizə uyğun qol çəkdirmək üçün çox əzablar çəkdik. Bu müqavilə həqiqətən Heydər Əliyevin şah əsəridir. Bu müqavilə ilə bağlı üç məqamı qeyd etmək istəyirəm.

Birincisi odur ki, bu müqavilə imzalanandan sonra bütün dövlətlər, bütün şirkətlər başa düşdülər ki, Azərbaycan sabit ölkədir, burada işləmək olar. Heç də təsadüfi deyil ki, bundan sonra 34 müqavilə də imzalandı. İkincisi, “Əsrin müqaviləsi”nin ən böyük əhəmiyyəti o oldu ki, 1997-ci ildə Azərbaycanda neft hasilatının səviyyəsi 9 milyon tona, 2010-cu ildə isə 51 milyon tona çatdı. Mən onu demək istəyirəm ki, bütün bunların hamısı Heydər Əliyevin xidmətlərinin nəticəsidir. Bu günə qədər “Azəri-Çıraq-Günəşli” yatağından 481 milyon ton neft hasil olunub ki, bunun da 279 milyon tonu mənfəət neftidir. Həmin o mənfəət neftidir ki, Azərbaycanın bugünkü inkişafını təmin edib. Ulu öndərin ikinci şah əsəri

Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri oldu. Mən rəqəmlər söyləmək istəyirəm, Azərbaycandan xaricə nəql olunan 503 milyon ton neftin 383 milyon tonu Bakı-Tbilisi-Ceyhan kəməri ilə daşınıb. Əgər bu kəmərlər olmasaydı, bu neft xaricə necə çıxarıla bilərdi? “Şahdəniz” Heydər Əliyevin üçüncü böyük əsəridir. “Şahdəniz”ə də mane olanlar var idi. Amma cənab Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə bu layihə də həyata keçdi. İndi onun bəhrəsini biz hər yerdə görürük. Dahi Heydər Əliyevin yolunu indiki cənab Prezident İlham Əliyev davam etdirir. Heydər Əliyev cənablarının əsasını qoyduğu strategiyayı cənab İlham Əliyev çox uğurla davam etdirir. Bu gün Azərbaycanın nailiyyətlərini saymaqla qurtarmaq

olmaz. Necə deyirlər, 10-15 il Azərbaycanda olmayan adam gəlib görse tanımaz. Təkcə Bakı deyil, bütün rayonlar müasirləşib. Nə qədər yollar çəkilib, nə qədər məktəblər, nə qədər tibb müəssisələri tikilib. Qısa bir vaxtda bu qədər işin görülməsi doğrudan da böyük nailiyyətdir. Elə neft sənayesinin özü də çox inkişaf edib. Cənub Qaz Dəhlizi, TANAP, STAR neft emalı zavodu, Sumqayıtda yeni zavodlar neft sənayesində əldə olunan nailiyyətlərdir. Bunların hamısı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilib. Cənab İlham Əliyev neft sənayesinin çətinliklərini çox yaxşı bilir, çünki 10 il bizimlə çiyin-çiyinə çalışıb. Buna görə də o, neftçilərə həmişə diqqət və qayğı ilə yanaşır. Allah onun ömrünü uzun,

canını sağ ələsin, elə ələsin ki, Azərbaycan daha da irəli getsin.

Mən burada Birinci vitse-prezident Mehriban xanım haqqında da bir-iki kəlmə söz etmək istəyirəm. Biz 1994-cü ildə Hyustonda olanda Mehriban xanım da bizimlə idi. Bir yerdə nahar edirdik. Bizə məsləhət verirdi, bunu belə edin, bunu elə edin, buna belə baxın. Ən vacibi isə o idi ki, biz gedəndə arxamızca su atırdı ki, işimiz uğurlu olsun.

Prezident İlham Əliyev: Yemək də bəşirirdi.

Xoşbəxt Yusifzadə: Kim deyə bilər Mehriban xanımın bəşiridi yeməyi yeyib? Mən yemişəm. Özü də çox dadlı bəşirirdi.

Mən 67 ildir neft sənayesində işləyirəm. Azərbaycanın inkişafı Heydər Əliyevlə başladı, indi bu

Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümünə və Heydər Əliyev Fondunun yaradılmasının 15 illiyinə həsr olunmuş təntənəli mərasim keçirilib

(əvvəli 3-cü səhifədə)

Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə mən Almaniya da iki təhsil almışam və fondun təşəbbüsü ilə xaricdə keçirilən çoxlu sayda konsertlərdə iştirak etmişəm və iştirakımız çox böyük uğurla keçib. Hər zaman ürayimdə çox böyük bir arzu olub ki, göstərdiyiniz etimada görə Sizə şəxsən təşəkkürümü bildirim. Onu da qeyd etmək istəyirəm ki, 2018-ci il mənim həyatımda çox böyük rol oynadı. Fransanın paytaxtı Parisdə keçirilən çox nüfuzlu dirijorların beynəlxalq müsabiqəsində qalib oldum. Bundan sonra konsertlərin sayı dünyada çox artdı. Bunların hamısı Heydər Əliyev

Fondunun təşəbbüsü və dəstəyi ilə baş tutdu. Çox sağ olun ki, varsiniz. Biz həmişə sizinləyik. Biz sizi çox sevirik. Təşəkkür edirəm.

Sonra Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlara göstərdiyi diqqət və qayğıya, böyüməkdə olan gənc nəslin hərtərəfli inkişafına verdiyi töhfələrə görə Daun Sindromlu Şəxslərin Reabilitasiya Mərkəzinin direktor müavini Zərifə Məmmədovaya "Qızıl çinar" beynəlxalq mükafatını təqdim etdi.

Mükafatı qəbul edən Zərifə MƏMMƏDOVA təşəkkürünü bildirərək dedi:

– Əziz Prezidentimiz, əziz Mehriban xanım.

Əvvəla, Mehriban xanıma böyük təşəkkürümü bildirirəm ki, bizim işimizi qiymət verib, gözəl bir bina tikdirib. Demək olar ki, Mehriban xanımın gözü həmişə bizim uşaqlarımızın üstündədir. Çox sağ olun, Mehriban xanım.

İnanın ki, əgər Mehriban xanım bizim üçün, bizim uşaqlarımız, analarımız üçün bu gözəl binanı tikdirməsəydi, indiye kimi uşaqlar evlərdə qalardı. Biz çox minnətdarıq ki, bizim üçün dünyada analoqu olmayan belə gözəl bina tikilib,

orada uşaqlar üçün hər cür şərait yaradılıb. Mən, ilk növbədə, uşaqlarımızın, anaların adından, şəxsən öz adımdan Sizə sonsuz təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. İndi bizim uşaqlarımız çox yerlərdə festivalda iştirak ediblər. Onlar 17 ölkədə böyük hədiyyələr, diplomlar alıblar. Avstriyanın paytaxtı Vyanada onlar dünyada analoqu olmayan teatr kimi ad qazanıblar, bizim uşaqlarımız idman yarışlarında, rəsm müsabiqələrində birinci yeri tutublar. Çox sağ olun. Bu, tək mənim yox, bütün valideynlərin, anaların mükafatıdır. Çox sağ olun, çox minnətdaram.

Sonra geniş konsert proqramı təqdim olundu. Konsertdə tanınmış incəsənət

ustalarının ifaları maraqla qarşılandı.

Xalq artisti Polad BÜLBÜLOĞLU dedi:

– Cənab Prezident!

Əziz və hörmətli Mehriban xanım!

Bu gün biz ulu öndərimizin, sevimli insanın doğum günündə onun adını daşıyan Fondun 15 illiyini qeyd edirik.

Hörmətli Mehriban xanım, Azərbaycan aləmində çox gözəl deyim var: Deyirlər insan adı ilə böyüyür və adı ilə yaşayır. Sizin gözəl ananız, müdrik atanız Sizə çox gözəl bir ad verib. Siz doğrudan da mehribançılıqla çox böyük işlər görürsünüz və insanlar Sizi çox sevir. Mən inanıram ki, Sizin rəhbərliyiniz altında Heydər Əliyev Fon-

du hələ uzun illər çox işlər görəcək. Sizə müvəffəqiyyətlər, cəsarətlər arzu edirəm və vaxtilə Heydər Əliyevin çox sevdiyi "Şən Azərbaycan" mahnısını oxumaq istəyirəm.

Daha sonra BP-nin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üzrə regional prezidenti Qəri Counz ulu öndərin əlyazmasını Heydər Əliyev Fonduna təqdim etdi.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mədəniyyət və incəsənət xadimləri ilə görüşdülər.

AZƏRTAC

“Bizim həyət” layihəsi çərçivəsində abadlaşdırılan növbəti həyət sakinlərin istifadəsinə verilib

□ **Mayın 11-də Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən, təmirsiz həyətlərin abadlaşdırılmasına yönəlmis “Bizim həyət” layihəsi çərçivəsində növbəti həyətin açılış mərasimi keçirilib.**

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva həyətin açılışında, o cümlədən tədbir zamanı keçirilən kütləvi ağacəkməyə iştirak etdi.

Yenilənmiş həyət Nizami rayonu, Bəhruz Nuriyev küçəsi 37, 39, 41, 47, 49 və Qara Qarayev prospekti 59 ünvanlarında 2000 nəfər sakinin yaşadığı binaları əhatə edir.

“Bizim həyət” layihəsinin əsas məqsədi Bakı həyətlərinin ekoloji

cəhətdən təmiz və abad edilməsi, şəhər ekologiyanın sütununu təşkil edən yaşıllıqların bərpası, sağlam həyat tərzinin formalaşdırılması, sakinlər üçün təhlükəsiz və rahat yaşayış şəraitinin yaradılmasıdır.

Abadlaşdırılan növbəti həyətdə əlil və sağlamlıq imkanları məhdud insanların rahat hərəkəti nəzərə alınmış, bütün yaş qrupları üzrə uşaqların inkişafı üçün əlverişli şəraitin yaradılması və gənclərin asudə vaxtlarını

səmərəli keçirmələri məqsədilə ərazidə 1 mini futbol meydançası, 2 şahmat meydançası, idman qurğuları, uşaqlar üçün oyun meydançası, 10 söhbətqah və oturmaqalar quraşdırılıb. Bu cür meydançaların salınmasında əsas məqsəd gənclərin sağlam həyat tərzini sürməsinə, sağlamlıqlarını möhkəmləndirməsinə, asudə vaxtlarını səmərəli keçirməsinə, o cümlədən onlarda sistemli idmanla məşğulolma refleksinin yaradılmasına nail olmaqdır.

Sakinlərin istək və maraqları nəzərə alınaraq, yeni işıqlandırma dirəkləri quraşdırılıb, binaların fasadları və giriş hissələri də tam təmir olunaraq onların istifadəsinə verilib. Həyətin ərazisindəki mövcud yaşıllıqların bərpası ilə yanaşı, əlavə olaraq 100 ağac əkilib və 2500 kvadratmetr ərazidə yaşıllıq zolağı salınıb.

Nizami rayonunda sakinlərin istifadəsinə verilmiş həyət layihə çərçivəsində abadlaşdırılan iyirmi üçüncü həyətdir.

Sözünə görə layihənin Bakı-nın bütün rayonlarında həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur. Bununla əlaqədar, paytaxtımızın abadlaşdırılmağa ehtiyacı olan həyətləri haqqında məlumat və tövsiyələri IDEA İctimai Birliyinə təqdim edilməsi xahiş olunur.

AZƏRTAC

Azərbaycan 1991-ci ilin oktyabrında öz dövlət müstəqilliyini elan etse də, SSRİ-dən miras qalmış hüquq sistemi və qanunlar hüquqi və demokratik cəmiyyət quruculuğuna, qanunun aliliyinin təmin olunmasına, insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinə təminat vermirdi. Bütün bu xüsusiyyətlər cəmiyyətin gələcək inkişafı üçün hüquq sahəsində islahatların həyata keçirilməsini, tamamilə yeni mütərəqqi və demokratik dəyərlərə əsaslanan hüquq və məhkəmə sisteminin, qanunvericilik bazasının formalaşdırılmasını tələb edirdi. Lakin ölkədəki mövcud vəziyyət və liderin olmaması qarşıda duran həyatı əhəmiyyətli vəzifələrin yerinə yetirilməsinə imkan vermirdi, xalqla iqtidar arasında mövcud uçurumu daha da dərinləşdirdi. Belə bir çətin vəziyyətdə xalqın tələb və təkidilə hakimiyyətə qayıdan ulu öndər Heydər Əliyev bu missiyanı layiqincə yerinə yetirdi.

Bu gün böyük fəxr hissi ilə qeyd olunmalıdır ki, xalqımızın ümummilli lideri, dünya şöhrətli siyasi xadim Heydər Əliyevin titanik əməyi, qətiyyəti, möhkəm siyasi iradəsi sayəsində müasir Azərbaycan dövləti qurulmuş, ölkəmiz dünya məkanında öz layiqli yerini tutmuşdur.

Məhz Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı, gələcək tərəqqisi üçün möhkəm əsasların yaradılması zəngin təcrübəyə, böyük istədə, parlaq zəkağa, ali məna vi cəmiyyətlərə, yüksək siyasi idarəçilik və liderlik qabiliyyətinə, tükənməz enerjiyə malik Heydər Əliyevin sosial-iqtisadi və hüquqi islahatlar strategiyasının həyata keçirilməsi nəticəsində mümkün olmuşdur.

Hazırda Azərbaycanda sosial-iqtisadi, ictimai-mədəni həyatın elə bir sahəsi yoxdur ki, həmin sahənin inkişafı ümummilli liderin adı ilə bağlı olmasın.

Bu baxımdan, ümummilli liderin ölkənin gələcək inkişafı naminə qarşıya qoyduğu vəzifələrdən biri də məhkəmə-hüquq islahatlarının aparılması nəticəsində milli qanunvericiliyimizin təkmilləşdirilməsi məqsədi ilə dünyanın inkişaf etmiş demokratik ölkələrinin müsbət təcrübəsindən istifadə edərək yeni normativ hüquqi bazanın yaradılması idi ki, 1995-2003-cü illəri bu proseslərin həyata keçirilməsinin ilkin hazırlıq mərhələsi kimi dəyərləndirmək yerinə düşərdi.

Dövlətimiz müstəqillik əldə etdikdən sonra cəmiyyətin bütün sahələrinin müasirləşdirilməsi və demokratikləşdirilməsi məqsədi ilə ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi və təşəbbüsü ilə geniş sahədə köklü islahatlar aparılmağa başlandı. Ulu öndərin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən, 1995-ci ildə referendum yolu ilə ilk milli Konstitusiyamızın qəbul edilməsi məhkəmə-hüquq islahatının əsas mərhələsinin başlanğıcı oldu.

Konstitusiyamızın qəbulu Azərbaycanda demokratik quruluşun və hüquqi dövlətin möhkəm təməlini qoydu, hüquqi islahatların aparılmasına zəmin yaradı. Konstitusiyada demokratik cəmiyyətin qurulması, fəaliyyət göstərməsi və inkişafı üçün bütün müddəalar öz əksini tapdı. Bu inkişafın əsas komponentlərindən biri də qərəzsiz, ədalətli, aşkar və səmərəli ədalət mühakiməsinin formalaşdırılması məqsədi ilə məhkəmə-hüquq sisteminin islahatıdır.

Ulu öndər tərəfindən əsas qoyulmuş, bugünkü həyatımızın reallıqlarını özündə əks etdirən yeni Konstitusiyada insan əməlinin daha çox önə çəkilməsi və müddəaların üçdə birinin insan hüquq və azadlıqlarına həsr olunması Azərbaycanda bu məsələyə diqqətin əyani təzahürüdür.

Qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycan Şərqdə ilk dəfə olaraq ölüm cəzasını ləğv edən ölkə kimi tarixə düşmüş, 1993-cü ildə ölüm hökmi üzərinə moratorium qoyulmuş, 1998-ci ildə isə bu cəza tamamilə ləğv edilmişdir. Qanunvericiliyi edilmiş bu dəyişiklik insan hüquqlarının qorunması sahəsində atılmış mühüm addımlardan biri idi.

Müstəqil Azərbaycanın ali qanununda ilk dəfə olaraq ölkəmizin məhkəmə hakimiyyəti sisteminə prokurorluğun layiqli yerinin müəyyənləşdirilməsi, onun statusu, təşkil və fəaliyyət prinsipləri, səlahiyyət dairəsi və vəzifələrinin qanunvericilik qaydasında təsbit edilməsi də, Heydər Əliyevin bilavasitə tapşırıq və göstərişlərinin icrasının nəticəsi idi.

Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılmış məhkəmə-hüquq islahatı nəticəsində keçmiş sovetlər birliyindən miras qalmış ölkənin hüquq sistemi demokratik prinsiplər əsasında tamamilə yenidən qurulmuş, islahatlara uyğun olaraq yeni mütərəqqi qanunlar, o cümlədən "Konstitusiya məhkəməsi haqqında", "Məhkəmələr və hakimlər haqqında", "Prokurorluq haqqında", "Polis haqqında", "Əməliyyat-axtarış fəaliyyəti haqqında" və digər qanunlar, əvvəlliklərdən prinsipə köklü surətdə fərqlənən Mülki və Mülki-Prosessual, Cinayət və Cinayət-Prosessual, Cəzaların İcrası və s. məqəllələr qəbul edilmişdir. Bütün bu qanunlar demokratik prinsiplər və beynəlxalq hüquq normalarının tələblərinə uyğun hazırlanmış və beynəlxalq ekspertlər tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir.

Dahi rəhbərin qanunvericilik təşəbbüsü əsasında qəbul edilmiş 7 dekabr 1999-cu il tarixli "Prokurorluq haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu qarşıda duran bu və ya digər vəzifələrin uğurla həyata keçirilməsinə imkan yaratmış, prokurorluq orqanlarının daha da demokratikləşməsinə, onların qanunçuluğun və insan hüquqlarının aliliyinin real təminatına çevrilməsinə təmin etmişdir.

Müstəqil Azərbaycan dövlətçiliyi tarixində humanizm prinsiplərinin tətbiqinin əsasını qoymuş ulu öndər tərəfindən əvvəllər unudulmuş əfvətmə institutu 1995-ci ildə tamamilə fərqli şəkildə bərpa edilmişdir. Həmin vaxt xidmət etdiyi hərbi hissələri özbaşına tərk etmiş, fərariliyə görə məhkum olunmuş təxminən 1000-ə yaxın hərbi əfv edilmişdir. Əfv olunan hərbiçilərin fərariliyinin əsasında o dövrdə ordukdakı hərəkət, dövlət idarəçiliyindəki nasılıq, ölkədə baş alıb gedən anarxiya, xaos dururdu. Həmin dövrdə amnistiya ilə bağlı xüsusi bir qanunvericilik olmasa da, Heydər Əliyevin Milli Məclisə təqdim etdiyi amnistiya qərarları elə hazırlanmışdı ki, xüsusi ictimai təhlükə kəsb etməyən məhkumların azadlığa buraxılmasını təmin olunmuşdu.

Ümumiyyətlə, 1995-2003-cü illərdə ümummilli lider Heydər Əliyevin imzaladığı 32 əfv fərmanı ilə üç mindən artıq məhkum azadlığa buraxılmış, həmçinin ulu öndərin təşəbbüsü ilə Milli Məclisin bu dövrdə qəbul etdiyi yeddi "Amnistiya haqqında" qərarı 60 mindən artıq şəxsə şamil edilmişdir. Ümummilli liderin müstəqil Azərbaycana rəhbərliyi etdiyi vaxtdan indiyədək ölkəmizdə 63 əfv fərmanı, 10 amnistiya aktı qəbul edilib. Bu, hər şeydən əvvəl, Azərbaycan dövlətinin humanizm prinsiplərinə sadiqliyinin mahiyyətinin göstəricisidir.

İslahatların məntiqi və sürətli davamı

Ümummilli liderin müstəqillik konsepsiyasının, sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasının uzadıqgörənliyi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizin qazandığı böyük uğurlarda bir daha tarixi təsdiqini tapdı.

Məhz möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin rəhbərliyi altında həyata keçirilən tədbirlərlə ölkə həyatının bütün sahələrində uğurlu nəticələrin əldə edilməsi ənənəsi davam etdirilmiş, müstəqilliyimizin əsasları xeyli dərəcədə möhkəmlənmiş, hüquqi və demokratik dövlət, vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu yeni, özünün daha yüksək mərhələsinə çatmışdır.

götürüləcək işlər üçün "yol xəritəsi" oldu.

Qeyd edilməlidir ki, sərəncamın qəbulundan dərhal sonra Respublika Hərbi Prokurorluğunun təcrübəli əməkdaşlarından ibarət müvafiq komissiya yaradılaraq, Cinayət və Cinayət-Prosessual Məcəllələrinə özündə dekriminalaşmanı və liberallaşmanı ehtiva edən mühüm dəyişikliklərdən ibarət təkliflər paketinin (xüsusən də Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin Hərbi xidmət əleyhinə olan cinayətlər bölməsinə) hazırlanmasında yaxından iştirak edilmişdir.

Konkret olaraq adıçəkilən sərəncamın 10.1-10.4-cü bəndlərinin icrası ilə bağlı cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində 18 növ cinayət əməlinin dekriminalaşdırılmasını, 152 növ cinayət hüquq normasının sanksiyalarına azadlıqdan məhrum etməyə alternativ cəzalar əlavə olunaraq azadlıqdan məhrum etmə cəza növünə alternativ olan tədbirlərin tətbiqi əsaslarının xeyli dərəcədə genişləndirilməsini və cəza siyasətinin humanistləşdirilməsini özündə ehtiva edən ümumilikdə 300-ə yaxın dəyişikliyi nəzərdə tutan qanun layihəsi hazırlanmış, həmin qanun layihəsi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası tərəfindən daha da təkmilləşdirildikdən sonra Azərbaycan

Hüquqi islahatlar dövlət quruculuğunun tərkib hissəsidir

Xanlar VƏLİYEV, Azərbaycan Respublikasının Hərbi prokuroru, ədliyyə general-leytenantı

Hazırda Azərbaycanın dünyada analoqu olmayan sürətli iqtisadi inkişafı, 1,9 milyon yeni iş yerlərinin açılması, enerji sahəsi ilə yanaşı, qeyri-neft sektorunun önəmli şəkildə tərəqqisi, milli sahibkarlığın formalaşması və inkişafı, əhalinin aztəminatlı hissəsinin, bütövlükdə isə hər bir vətəndaşın maddi rifah halının yüksəlməsi, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində ədalətli həlli istiqamətində atılan addımlar, diaspor və lobbicikli fəaliyyətinin genişləndirilməsi, Azərbaycanın milli mənafeyinə cavab verən balanslaşdırılmış xarici siyasət yürüdülməsi, Qərbi inteqrasiya prosesinin sürətləndirilməsi vahid siyasi platformaya söykənən, çoxşaxəli və genişmiqyaslı global strateji xəttin prioritet istiqamətləridir.

Bütün bunlarla yanaşı, ölkədə aparılan demokratik islahatlar da getdikcə daha geniş vüsət almaqla insan hüquq və azadlıqlarının təminatı sistemi daha da möhkəmləndirilib, tolerant bir mühitin mövcudluğuna şərait yaradan əsaslar möhkəmləndirilib, vətəndaş cəmiyyəti formalaşdırılıb. Buna görə də, hər bir vətəndaş dövlətlə sıx əlaqədə olmaqla onunla olan münasibətlərdə müəyyən edilmiş hüquq və vəzifələrinə, mənsub olduğu dövlətin bugününə və gələcəyinə görə daşdığı məsuliyyəti daha düzgün dərk edir.

Məhkəmə-hüquq islahatları ədalətin təminatıdır

Məlum olduğu kimi dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin fəaliyyətinin ilk günlərindən ədalət mühakiməsinin səmərəsinin artırılmasına xüsusi diqqət yetirməsi nəticəsində, ölkəmizin məhkəmə-hüquq sisteminin müasirləşdirilməsi istiqamətində ardıcıl tədbirlər görülmüşdür.

Ölkəmizin beynəlxalq nüfuzunun, iqtisadi qüdrətinin artırılması ilə yanaşı, insan hüquq və azadlıqlarının qorunması prioritet vəzifələr sıyahısına daxil edilmiş, bu sahədə məqsədyönlü və ardıcıl tədbirlər həyata keçirilməklə, ulu öndərin ideyalarının reallığa çevrilməsi təmin edilmişdir. Möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyev, dövlət başçısı kimi fəaliyyətə başladığı ilk vaxtlardan ölkəmizdə məhkəmə sisteminin təkmilləşdirilməsi istiqamətində tədbirləri daim gündəmdə saxlamışdır. Odur ki, 19 yanvar 2006-cı il tarixdə məhkəmə sisteminin müasirləşdirilməsi barədə fərmanı imzalamaqla, məhkəmə islahatının yeni mərhələyə keçməsinin başlanğıcını qoymuşdur.

Son illərdə dövlət başçısının məhkəmə-hüquq islahatları çərçivəsində xüsusi diqqət yetirdiyi istiqamətlər ölkədə hüquq siyasətinin liberallaşdırılması, cəzanın humanistləşdirilməsi, cəzadan azad etmə institutunun geniş tətbiqi sahələridir. Cənab Prezidentin 2017-ci il 10 fevral tarixdə imzaladığı "Penitensiar sahədə fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi, cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi və cəmiyyətdən təcridetmə ilə əlaqədar olmayan alternativ cəza və prosessual məcburiyyət tədbirlərinin tətbiqinin genişləndirilməsi barədə" sərəncam bu sahədə prinsiplial addım olmuşdur.

Azərbaycan Prezidentinin proqram xarakterli bu sərəncamı dövlətin hüquq və qanunvericilik sisteminin daha müasir müstəvidə inkişafının yeni mərhələsinin başlanğıcı olmaqla, bu sahədə strateji hədəfləri müəyyən edərək həmin istiqamətdə

daha dolğun şəkildə təmin edilməsi məqsədilə müvafiq sahələrdə "Məhkəmələr və hakimlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə məhkəmələrin riayət etməsinin mütəmadi monitorinqinin aparılması Məhkəmə-Hüquq Şurasına tövsiyə edilmişdir.

Fərmandan, həmçinin, məhkəmələrdə dövlət ittihamının müdafiəsi və protest verilməsi təcrübəsini mütəmadi təhlil etməklə bu fəaliyyətin keyfiyyətinin artırılması üçün tədbirlər görülməsi Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna, vəkllərin hakimlərlə və cinayət təqibinə həyata keçirən orqanların əməkdaşları ilə qeyri-prosessual münasibətlərə yol verməsinin qarşısının alınması üçün tədbirlərin gücləndirilməsi isə Azərbaycan Respublikasının Vəkillər Kollegiyasına tövsiyə olunmuşdur. Bütün bunlarla bərabər, məhkəmələrin fəaliyyətinin daha optimal şəkildə qurulması, ədalət mühakiməsinin keyfiyyətinin yüksəldilməsi və məhkəmələrdə işlərə baxılma müddətlərinin qısaltdırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikasının məhkəmə sistemində daxil olan məhkəmələrin hakimlərinin ümumi sayının 30 faiz yəni, 200 nəfər artırılması da fərmandan nəzərdə tutulmuşdur. Məhkəmə-hüquq sisteminə həyata keçirilən islahatların mühüm tərkib hissəsi olan fərman dövlət başçısının məhkəmə hakimiyyətinə verdiyi müstəsna əhəmiyyətin növbəti ifadəsi idi.

Qəti əminliklə demək olar ki, kompleks qanunverici, institusional və praktiki tədbirlərin görülməsini nəzərdə tutan dövlət başçısının sözügedən fərmanı hər bir şəxsin hüquqlarının məhkəmə müdafiəsinin daha etibarlı təmin olunmasında, ədalət mühakiməsinə olan ictimai etimadın yüksəlməsində, məhkəmələrin müstəqilliyinin möhkəmlənməsində, onların fəaliyyətinə konar müdaxilələrin qarşısının alınmasında, bu sahədə şəffaflığın artırılmasında müstəsna əhəmiyyət kəsb etməklə, qeyri-prosessual münasibətlərin, süründürməçiliyin və digər neqativ halların qarşısını alacaq, eləcə də, hakimlərin iş yükünün azalmasına, işlərə baxılmasının keyfiyyətinin yüksəlməsinə, əhaliyə daha çevik, asan və alternativ xidmətlərin göstərilməsinə ədalətli məhkəmə qərarlarının qəbul olunmasına və onların vaxtında tam icrasının təmin olunmasına rəvac verəcəkdir.

Yuxarıda qeyd edildiyi kimi, adıçəkilən fərmanın 2-ci bəndinə əsasən Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi və cinayətlərin dekriminalaşdırılması üzrə tədbirləri davam etdirmək məqsədilə, müvafiq qanun layihələrinin hazırlanması tövsiyyə edilmişdir.

Həmçinin qeyd edilməlidir ki, Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu ilə yanaşı Respublika Hərbi Prokurorluğunda da, yuxarıda sadalanan məsələlərin həyata keçirilməsini təmin etmək məqsədilə, təcrübəli əməkdaşlardan ibarət müvafiq komissiya yaradılmış, Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin həm ümumi həm də, xüsusi hissələrinin bir sıra maddələrinə dekriminalaşmanı və liberallaşmanı özündə əks etdirən dəyişikliklərin edilməsinə dair, hüquqi baxımdan əsaslandırılmış təkliflər hazırlanmış və aidiyyəti üzrə göndərilmişdir.

Bundan əlavə bildirilməlidir ki, cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi tədbirlərinin davamı olaraq, Respublika Hərbi Prokurorluğu və Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi tərəfindən "Hərbi qulluqçuların kobud intizam xətalərinə dair icraat haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun layihəsi

hazırlanmışdır. Bu layihənin əsas məqsədi Cinayət Məcəlləsinin, cinayətin xüsusi subyekti olan şəxsin kriminal əməli nəticəsində onun cəzalandırılması normalarını nəzərdə tutan, "Hərbi xidmət əleyhinə olan cinayətlər" bölməsinin bir sıra maddələrinin cinayət hüquq norması kimi deyil, kobud intizam xətası kimi qiymətləndirilməsindən ibarətdir.

Məhkəmə-hüquq islahatları yeni müstəvidə davam edir

Demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət quruculuğu şəraitində ədalət mühakiməsinin səmərəliliyinin artırılması məqsədilə məhkəmə hüquq islahatlarının tərkib hissəsi kimi, ölkəmizdə yeni ixtisaslaşdırılmış məhkəmələrin yaradılması məhkəmə sisteminin təkmilləşdirilməsi sahəsində mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Əhalinin, xüsusilə ölkənin iqtisadi inkişafında mühüm rol oynayan sahibkarların məhkəməyə müraciət imkanlarının asanlaşdırılması məqsədilə yeni məhkəmənin təşkil, sahibkarlıqla bağlı mübahisələrə müvafiq sahədə daha dərin hüquqi bilik və təcrübəsi olan hakimlər tərəfindən baxıl-

masını təmin etmək üçün, vergi və gömrük ödənişləri, məcburi dövlət sosial sığorta haqlarının ödənilməsi ilə bağlı yaranan mübahisələrə, habelə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə əlaqədar digər məsələlərə dair işlər üzrə ixtisaslaşmış məhkəmənin yaradılması irəliyə doğru atılmış uğurlu addımdır.

Bununla yanaşı, qeyd edilməlidir ki, ölkəmizdə vətəndaş cəmiyyətinin uğurlu inkişafı sosial münasibətlərin dərinləşməsi kontekstində, əhalinin nəinki dövlət orqanlarına olan inamını artırdı, hətta problemin məhkəməyə qədər hallının alternativ üsullarının təkmilləşdirilməsi prosesini də gücləndirdi. Bu baxımdan ölkəmizdə "Mediasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunun qəbulu zəruri oldu. Bu qanunun əsas prinsipləri və prioritet istiqamətləri könüllülük, tərəflərin hüquq bərabərliyi və əməkdaşlıq, mediatorların qərəzsizliyi və müstəqilliyi, mediasiya prosesinə müdaxilənin yolverilməzlik və konfidensiallığından ibarətdir. İlk baxışdan adı hüquq institutu kimi görünsə də, hüquq sahəsi üçün tamamilə yeni olan bu qurumun əsas məqsədi insanları məhkəmədən öncə barışığa gətirmək, mübahisə edən tərəflər arasında razılıq əldə olunmasına çalışmaqdır.

Mediasiya institutu mülki işlər, iqtisadi, ailə, əmək və inzibati hüquq münasibətlərindən irəl gələn mübahisələrin məhkəməyə getmədən tərəflərin qarşılıqlı razılığı ilə həlli məqsədi daşıyır.

Bələ ki, istənilən mübahisənin həlli zamanı, mediator təkcə qanunun müddəalarına yox, eyni zamanda tərəflərin maraqları, məna vi normalar, əxlaq və şəxsi həyat təcrübəsinə əsaslanaraq qərar verir.

Eyni zamanda prosessual qaydaların çox olmaması tərəflərə psixoloji rahatlıq bəxş edir və qarşılıqlı etibar və əməkdaşlıq atmosferi yaradır.

Mediasiya heç də, məhkəmə ilə rəqəbat aparmaq üçün deyil, ona kömək etmək üçün yaradılmışdır. Çünki mediasiya vasitəsilə məhkəmələrin iş yükü azalacaq və məhkəmə icraatında olan işlərin həllinin daha da tezləşməsinə nail olunacaqdır.

"Məhkəmə-hüquq sisteminin islahatların dərinləşdirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 3 aprel 2019-cu il tarixli fərmanının 7.6-cı bəndində də, mediasiya prosesinin tətbiqi ilə bağlı məarifləndirmə və təşviqat tədbirlərinin həyata keçirilməsi məsələsinə toxunulmuşdur ki, bu da öz özlüyündə ölkəmizdə yenidən yaradılmış mediasiya institutunun müasir dövrün tələblərinə uyğun olaraq hərtərəfli və güvənli, məhkəmə mübahisələrinin həllində alternativ vasitə kimi inkişaf etdirilməsinə zəmin yaradacaqdır.

Bütün bu islahatların müsbət nəticəsi olaraq sonda bir daha əminliklə qeyd edilməlidir ki, Respublika Hərbi Prokurorluğunun hər bir əməkdaşı prokurorluğun fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq vəzifələrinin icrası zamanı bundan sonra da, ordumuzun qüdrətlənməsi namına qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş silahlı birləşmələrdə qanunçuluğun möhkəmləndirilməsi istiqamətindəki fəaliyyətini daim gücləndirəcək, cinayətkarlığa qarşı bərişməz mövqə tutacaq, humanizm prinsipini daim rəhbər tutaraq insan əməli ilə bağlı hər bir məsələdə həssaslıqla göstərəcək, Heydər Əliyev ideyalarına daim sədaqət nümayiş etdirəcək, dövlətçiliyimizin daha da möhkəmləndirilməsi, vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu prosesində qanunla üzərinə düşən bütün vəzifələri ləyaqətlə yerinə yetirəcəklər.

Heydər Əliyev Azərbaycanın xoşbəxtliyi və firavanlığı, bölgədə və dünyada sülhə naminə göstərdiyi fəvqəladə xidmətlərlə türk və dünya tarixində şərəfli yer tutmuşdur.

Rəcəb Tayyib ƏRDOĞAN
Türkiyə Cümhuriyyətinin Prezidenti

siyasətimizin dayaqlarını yaratmaqla, ümumən, bütün ölkənin yenidən qurulmasına rəhbərlik etməklə, Heydər Əliyev Yeni Azərbaycanın əsasını qoydu. İstənilən xarakterli böhrandan sabitliyə keçidin uzunmüddətli və ağırlı proses olduğu şübhəsizdir. Heydər Əliyevin siyasi düşüncəsinin böyüklüyü isə onda idi ki, uzaqgörən siyasi gedişləri ilə bugünkü sürətli inkişafımızın kökündə dayanan sabitliyi qısa zaman kəsiyində bərqərar etməyə nail oldu. Gərgin iş rejiminin səhəndində problemlər yaratma-

azərbaycanlının həyatını yaxşılaşdırmış və Azərbaycanın XXI əsrə müasir dövlət kimi daxil olmasına şərait yaratmışdır".

Bu fikirlər Heydər Əliyev tərəfindən yürüdüən siyasətin ölkə daxilində sabitliyə və iqtisadi inkişafa təkan verdiyini ifadə etməklə yanaşı, ümummilli liderimizin bütövlükdə regional müstəvidə kəsb etdiyi sülhəyaradıcı və global integrasiyaya yol açan fəaliyyətinin əhəmiyyətini bir daha təsdiqləyir. Böyük Britaniyanın keçmiş baş naziri Toni Bleyer də Heydər Əliyev haqqında fikirlərini bölüşərkən sabitlik amilini xüsusi vurğulamışdır: "Heydər Əliyev Azərbaycanın böyük lideri idi. O, böhranlar dövründə öz ölkəsinə sabitlik gətirdi. Azərbaycan xalqı onun qoyduğu irs ilə fəxr edə bilər".

Qardaş Türkiyənin Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Heydər Əliyev şəxsiyyətinə Azərbaycan, region və ümumdünya kontekstində yanaşaraq bildirmişdir: "Heydər Əliyev

Azərbaycanın milli mənafehləri ilə uzlaşan ideal harmoniyasını yaradır. Məhz bu siyasət hələ uzun illər Azərbaycanın daxili və xarici siyasət doktrinasının özəyini, milli inkişafımızın təməlini təşkil edəcəkdir. Məhz bu cəhətləri Heydər Əliyev yolunu global siyasət səviyyəsinə yüksəldir və onun özünü isə dünya miqyaslı şəxsiyyətə çevirir.

Zaman keçdikcə bu bənzərsiz tarixdə oynadığı əhəmiyyətli rol daha dərin məzmununda, daha geniş panoramada və daha konseptual şəkildə açılacaq. Amma bir həqiqət həç zaman dəyişməyəcək: Heydər Əliyev müasir Azərbaycanımızın qurucusu olmaqla yanaşı, tərəqqi və ədalət, sülhpərvərlik və humanizmi ideyalarına əsaslanan geniş spektrli fəaliyyəti ilə beşər tarixinin yetişdirdiyi nadir şəxsiyyətlərdəndir! Bu gün Heydər Əliyevin təmsilində bir insanın öz düşüncələri və əməlləri ilə öz həyatını bütünlüklə doğma xalqına həsr etməyin nadir nümunəsi göz önünə gəlir. Heydər Əliyevin zamanla ayaqlaşmayıb, bir çox hallarda zamanın özünü belə çəkişir irəliyə gətirən və yaxınlaşdırən bir şəxsiyyət olması onun əməli fəaliyyətinin konkret məqamları ilə təsdiq olunmuşdur. Öz ölkəsinə və öz xalqına hələ o dövrdə içərisində bulunduğu sovet mexanizminin labirintlərindən məharətlə keçərək irəli çıxarmaq və on minlərlə zəka sahiblərinin uğrunda qurban getdiyi tarixi gələcəyə—müstəqilliyə qovuşdurmaq üçün möhkəm özlü yaratmaq Heydər Əliyevin bütün fəaliyyətinin başlıca qayəsi olmuşdur. Bu missiyasında Heydər Əliyev mifik xalq qəhrmanlarımızın əfsanəvi şücaətini və məharətini də bölgədə qoyan bir qələbəyə imza atmışdır.

Artıq 16 ildən çoxdur ki, Heydər Əliyevin xarakteristik baxışlarını gündəlik qaynar hadisələrin əks olunduğu canlı reportajlardan, millətin gələcəyi üçün tələpəli məsələlərin müzakirə olunduğu gərgin müşavirələrdən, Azərbaycanın haqlı tələblərini döndə-döndə səsləndirdiyi beynəlxalq tribunallardan deyil, hər bir azərbaycanlıya səmimi bir təbəssümlə baxan portretlərindən izləyirik. Lakin siyasətimiz, ideologiyamız və gələcəyə ümidlərimiz onun siyasi baxışlarına, onun dəst-xəttinə və onun öz xalqına olan sonsuz inamına əsaslanır.

Şərqdə bir çox "ilk"lərin təşəbbüskarı və müəllifi olmaqla bəşəriyyətin təkamül tarixinə öz adını yazmış Azərbaycan bu gün də əhatəsində yerləşdiyi regionun, çox qədim zamanlardan geniş Avrasiya məkanında lövbər salmış möhtəşəm türk sivilizasiyasının cazibə mərkəzinə çevrilmişdir. Geosiyasi anlamda gedikcə çəkisi artan, sivilizasiyaların, müxtəlif mədəniyyətlərin dialoq və qarşılıqlı anlaşma məkanına çevrilməklə dünya miqyasında daim nüfuzu yüksələn Azərbaycan dünyaya birliyin müttərəqqi inkişafına öz töhfələrini verməkdədir.

Bu uğurlar ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycanın gələcəyi haqqında təsəvvürlərinə, məqsəd və məramlarına cavab verən siyasi pragmatikanın nəticəsidir. Məhz bu yüksəliş böyük bir uzaqgörənliklə müjdələyən Heydər Əliyev Azərbaycan dövlətinin gələcək taleyinə nikbin baxışlarını belə ifadə etmişdi: "Azərbaycan bütün dünyaya güncəş kimi doğacaq." Bu güncəşin istisna şüman Azərbaycan xalqı isə onu bir daha sönməyə qoymayacaqdır.

Dünya tarixinin ən böyük şəxsiyyətlərinin həyat və fəaliyyətləri araşdıran və qələmə alan ingilis bioqrafı Uilyams Qraham özünün Heydər Əliyevə həsr etdiyi "Heydər Əliyev: Azərbaycanın yüksəlişi, eniş və yenidən yüksəlişi" adlı kitabında Heydər Əliyev fenomenini məlum tarixi-siyasi şəraitdə Azərbaycanın bütövlüyünü təmin edən ən güclü birləşdirici amil kimi dəyərləndirir. Müəllifin qənaətinə görə, Heydər Əliyev və Azərbaycan anlayışları eyni tarixi mənəviyyət bioqrafiyasında, eyni tələdə ortaqlaşmışdır.

Doğrudan da, ulu öndər Heydər Əliyevin keçdiyi enişli-yoxuşlu, lakin sonu qalibiyyətli yol ele Azərbaycanın keçdiyi siyasi tələtlərlə dolu, lakin gələcəyə sarsılmaz inamını həç vaxt itirməyən irəliləyiş yolunu xatırladır. Azərbaycanın irəliləyiş yolu isə Heydər Əliyevin ideya və əməlləri kimi sonsuz, daimi və həmişəyaşardır.

Cavanşir FEYZİYEV,
Milli Məclisin deputatı,
fəlsəfə doktora

Azərbaycanın çağdaş tarixində və gələcəyində əbədiləşən lider

Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasından 96 il ötür. Hər ötən il Heydər Əliyev düşüncəsinin böyüklüyünü, möhtəşəmliyini bir daha üzə çıxarır. Zaman Heydər Əliyevin siyasi baxışlarına daha dərin mənə qazandırır, onun Vətənimizin indisi və gələcəyinə çox möhkəm tellərlə bağlı olduğunu daha aydın göstərir. Dövrümüzün ictimai-siyasi realıqları, geopolitik məkanda baş verən gözənlənməz dəyişikliklər və bütün bu tələtümərlin fövqündə dayanan müasir milli dövlətçiliyimiz əsası ulu öndər tərəfindən qoyulmuş siyasi kursun rəşional əsaslar üzərində, mükəmməl bir mənətdən – Heydər Əliyev zəkəsindən yoxrulduğunu bir daha sübut edir. Böyük siyasi mütəfəkkir kimi Heydər Əliyevin keçdiyi həyat yolu və bütöv bir xalqın gələcəyini müəyyən edən uğurlu siyasi kursun kökündə dayanan səbəblər haqqında çoxsaylı dəyərli əsərlər yazılmışdır. Bu araşdırmalarda Heydər Əliyev yeni tarixdə xalqımızın yetişdirdiyi ən böyük düha sahibi kimi öyrənilir və misilsiz düha olaraq səciyyələndirilir.

bir müqayisədə də fenomenal şəxsiyyət olan Heydər Əliyevin siyasəti öz möhtəşəmliyi ilə üzə çıxır.

Artıq əlahəzrət tarix Heydər Əliyevin müasiri olmuş sovet rəhbərlərinin, dünyaya hökm edən "Siyasi büro" tərkibində olmuş bütün siyasətçilərin adlarını yaddaşırlardan silmişdir. Onlardan həç birinin siyasi irsi yeni, müstəqil bir dövlətin həyat yoluna çevrilmədi. Dünya inkişafının perspektivini aydın görə, ona doğru addımlayan və ölkəsinə, xalqına ona doğru istiqamətləndirən Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasəti isə müasir Azərbaycanın dünya birliyinə təbii integrasiyasını təmin edərək onun müstəqilliyini əbədi və dönməz etdi.

Hadisələrin sonrakı inkişafı da göstərdi ki, sonuncu sovet liderləri arasında post-sovet məkanında müstəqilləşmə epoxasının zərurətlərini duyan və siyasətdə yeni yolun trayektoriyasını dəqiqliklə cəza bilən, yeni dövrün qüsursuz siyasi-ideoloji kursunu ərşəyə gətirən yeganə siyasətçi məhz Heydər Əliyev olmuşdur. Öz dövrünün ən xarizmatik dövlət xadimi və ən pragmatik siyasətçisi kimi tanınan Heydər Əliyev ümumbəşəri dəyərlərin daşıyıcısı missiyasına yüksələn universal şəxsiyyət olaraq, regionun coğrafi sərhədlərinə sığmayacaq ümumdünya kontekstində çıxmışdır.

Kəçən əsrin 60-cı illərinin sonundan başlayaraq Azərbaycanı baş verən köklü dəyişikliklər məhz Heydər Əliyevin dəqiq hədəflərə istiqamətlənməsi məqsədyönlü fəaliyyəti və siyasi iradəsi ilə baş verirdi. Təsədüfi deyil ki, məhz onun rəhbərliyi dövründə ilk dəfə olaraq milli dövlətçilik təfəkkürünə malik olan yerli milli kadrlar hazırlandı və ali hakimiyyət orqanlarında yerləşdirildi. Azərbaycanlı mütəxəssislər sovet coğrafiyasının bütün koordinatlarında işləməyə, yaşamağa və tanınmağa başladılar. Azərbaycanın coğrafiyasının bütün koordinatlarında işləməyə, yaşamağa və tanınmağa başladılar. Azərbaycanın coğrafiyasının bütün koordinatlarında işləməyə, yaşamağa və tanınmağa başladılar.

Başqa cür gələcəkdə "Sovet Azərbaycanı"nın içərisində "Müstəqil Azərbaycan Respublikası"nın inkişafı üçün zərurət doğulmuşdu. Lakin Heydər Əliyevin siyasəti isə Azərbaycanın gələcəyini təmin edən ən güclü birləşdirici amil kimi dəyərləndirir. Müəllifin qənaətinə görə, Heydər Əliyev və Azərbaycan anlayışları eyni tarixi mənəviyyət bioqrafiyasında, eyni tələdə ortaqlaşmışdır. Doğrudan da, ulu öndər Heydər Əliyevin keçdiyi enişli-yoxuşlu, lakin sonu qalibiyyətli yol ele Azərbaycanın keçdiyi siyasi tələtlərlə dolu, lakin gələcəyə sarsılmaz inamını həç vaxt itirməyən irəliləyiş yolunu xatırladır. Azərbaycanın irəliləyiş yolu isə Heydər Əliyevin ideya və əməlləri kimi sonsuz, daimi və həmişəyaşardır.

likasını" yetişdirmək mümkün olmadı. Hələ kommunist ideologiyasının inadkarlıqla xalqları və millətləri boğduğu bir şəraitdə qeyri-slavyan mənşəli bir dövlət adınının Sovet İttifaqı kimi nəhəng bir ölkənin ali siyasi hakimiyyətində təmsil olunması özü nə qədər çətin idisə, onun həmin mövqedə öz yurdunun milli mənafehi naminə çalışması da bir o qədər çətin və demək olar ki, qeyri-mümkün idi. Belə təzadlı bir dövrdə bütün sovet sistemindəki bu qeyri-mümkünlüyü gerçək edən yeganə siyasətçi məhz Heydər Əliyev oldu.

Sovet İttifaqının o vaxtkı dövlət rəhbərlərindən həç birinin siyasi taleyi Heydər Əliyevinki qədər qalibiyyətlərlə zəngin olmadı. Onların həç birinin siyasi irsi və siyasi kursu yeni, müstəqil bir dövlətin həyat yoluna çevrilmədi. Heydər Əliyev həyatının "olum" ilə "ölüm" arasında uzun müddət davam edən mücadilə səhifəsi Qələbə ilə başa çatdı. Həyatın yeni səhifəsi açıldı, yeni mübarizə başladı. Bütün addımlarında öz xalqına, onun istedadına arxalanan və həqiqi dərinliyi duymaq qabiliyyətinə malik olan Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycan dövlətini onun tarixi ənənələri və çağdaşlıq prinsipləri əsasında qurmağın tarixi missiyasını da şərəflə yerinə yetirdi.

Ulu öndər dillib parçalanmış Azərbaycanı bütövləşdirərək regionun ən nüfuzlu dövlətinə çevirdi. Müstəqillik dövründə Azərbaycan məhz Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu milli təməl üzərində, onun siyasi iradəsi ilə öz milli-tarixi əməliyyatı məhz Heydər Əliyevin siyasətində və fəaliyyətində birləşdi, dövlətçiliyimizin əbədiyyini, sarsılmazlığını və dönməzliyini təmin etdi. Heydər Əliyev, sözün əsl mənasında, siyasətdə qələbə simvoluna çevrildi.

Azərbaycan tarixinin ən mükəmməl şəxsiyyəti olduğunu ali məramı və misilsiz xidmətləri ilə sübut etmiş Heydər Əliyevin siyasi fəaliyyəti, əsasən, XX əsrin ikinci yarısı ilə bağlıdır. Bütövlükdə, XX əsr başları tarixində bir çox tələtümli hadisələrin baş verdiyi, iki dünya müharibəsinin od ələdiyi, çoxsaylı milli dövlətlərin meydana gəldiyi, siyasi və iqtisadi

böhranların qaçılmaz olduğu və eyni zamanda, dünya inkişafına təkan verən proseslərin yaşandığı global ziddiyyətlərlə dolu dramatik yüzillik kimi səciyyələndirilir. Baş verən bütün bu proseslər dünyanın bugünkü mənzərəsini ərşəyə gətirməklə yanaşı, həm də siyasətdə aparıcı şəxsiyyətlərin dövlətlərin və bütövlükdə, bəşəriyyətin taleyində nə qədər əhəmiyyətli rol oynadığını göstərdi.

Bəşəriyyət məhz tarixi şəxsiyyətlərin sayəsində ziddiyyətli, odlulovlu dünyadan sabit və dayanıqlı dünyaya keçid aldı. XX əsrin tarixi məhz şəxsiyyətlərin tarixdəki rolu baxımından ibarətimiz bir dövr oldu. Bu tarixi Çörçilsiz, De Qollusuz, Kennedisiz, Mandeləsiz və eləcə də Heydər Əliyevsiz təsəvvür etmək mümkün deyil. Tarixi sınaqlar qarşısında öz xalqlarını məhv olmaq təhlükəsindən böyük siyasi məharət hesabına çıxarmağa nail olmuş bu tarixi şəxsiyyətlər XX əsrin müxtəlif dövrlərində təkcə öz ölkələrinin deyil, həm də regionun və bu regionda yaşayan xalqların tarixində döndüş yaratmağa nail olmuşlar.

Müasir dünya tarixində yaradıcı iz qoymuş tarixi şəxsiyyətlərlə ortaq məziyyətlər daşdığı üçün və bəzi hallarda isə həmin siyasi xadimləri belə üstələyən keyfiyyətlərə malik olduğu üçün Heydər Əliyev dünya miqyaslı fenomenal şəxsiyyətdir, Azərbaycan xalqının hər zaman fəxr edəcəyi və həyat yolundan ibarət götürəcəyi böyük bir mütəfəkkirdir. Bütün oxşarlıqlarla yanaşı, Heydər Əliyev şəxsiyyətinin özünəməxsusluğu da xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. O, bir çox siyasətçi müasirlərindən fərqli olaraq təkcə öz dövrünün deyil, daha geniş zaman çərçivəsində baş verən ictimai-siyasi proseslərin axarını müəyyən edə bilən güclü siyasi iradə sahibi, yeni dünya tarixinin rəşional siyasətçisi, uzaqgörən bir dövlət xadimidir.

Ümummilli lider Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının rifahını, milli dövlətçiliyimizin daha da güclənməsini hər şeydən üstün tutan vətənpərvər lider idi. Xüsusi, ömrünün son on ilində ulu öndərin fəaliyyəti hətta bir insan ömrünə sığmayacaq qədər zəngin oldu. Xarici ölkələrə etdiyi davamlı səfərlərlə, daxili və xarici

sına baxmayaraq, Azərbaycan uğrunda yorulmaz fəaliyyətini bir an belə dayandırmadı. Yalnız Heydər Əliyevin güclü qətiyyəti, ölkəmizin maraqlarına xələf gətirə biləcək məsələlərdə tutduğu prinsipial mövqeyi Azərbaycanı beynəlxalq miqyasda yanaşmanı dəyişdi. Məhz onun yorulmaz səyləri nəticəsində Azərbaycan konservativ, tipik post-sovet ölkəsi kimi deyil, beynəlxalq və regional müstəvidə sabit və davamlı inkişaf vəd edən bərabərhuqluqluq tərəfdaş kimi tanınmağa başladı.

Qüdrətli lider Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı qarşısında xidmətləri, regionda sabitliyin bərqərar olunmasına oynadığı rol bir çox tanınmış dövlət adamları tərəfindən də aydın şəkildə ifadə olunmuş və yüksək qiymətləndirilmişdir. ABŞ-in keçmiş prezidenti Corc Buş ümummilli liderimiz haqqında deyirdi: "Heydər Əliyev Cənubi Qafqazda uzun müddət ərzində ən əsas şəxsiyyət olmuşdur. Onun mövqeyi və göstərdiyi səylər Azərbaycanın iqtisadi inkişafını möhkəmləndirən böyük həcmli xarici sərmayələrin cəlb olunmasında əsas rol oynamışdır. Bu nailiyyətlər milyonlarla

Azərbaycanın xoşbəxtliyi və firavanlığı, bölgədə və dünyada sülhə naminə göstərdiyi fəvqəladə xidmətlərlə türk və dünya tarixində şərəfli yer tutmuşdur." Doğrudan da, Heydər Əliyev öz xalqının tarixi köklərinə bağlı olan ele bir şəxsiyyətdir ki, o, bütün siyasi fəaliyyəti ərzində türk dünyasının birliyinə, bütövləşməsinə və vahid güc mərkəzinə çevrilməsinə böyük inam bəsləmiş və bu prosesin də davamlı inkişafına çalışmışdır.

Dünya miqyaslı siyasət və dövlət xadimi kimi Heydər Əliyevin şəxsiyyəti və irsi o qədər zəngindir ki, istənilən aspektdən yanaşdıqda onun intəhasız fəaliyyətinin geniş okeanına çıxma bilirsən. Öyrənilməliyə öyrənilən, həç zaman tükanməyən Heydər Əliyev irsi, onu müasiri olduğu digər dünya siyasətçilərindən fərqləndirən siyasi düşüncə, onun yaradıcı zəkası hələ uzun illər çoxtərəfli araşdırmaların mövzusu olacaq.

Bu siyasət, hər şeydən əvvəl: uzunmüddətli sabitliyin bərqərar olunmasına yönəlmişdir; bu siyasət zaman çərçivəsi ilə məhdudlaşmır – gələcəyə hədəflənmişdir; bu siyasət geopolitik maraqları toqquşdurmur, əksinə, həmin maraqların

əslində, real suverenliyinə 1993-cü ildə nail oldu. Həmin il xalqın ısrarlı tələb və xahişindən sonra Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı baş verdi və bununla da Azərbaycanda milli intibah dövrünün ikinci mərhəsi (1993-2003-cü illər) başlandı. Bu dövr ulu öndərin təbircə desək, "müstəqilliyin əldə edilməsindən

istefasından cəmi üç həftə sonra baş verdi".

Bundan savayı, Müsavat-AXC cütliüyünün mövcud şəraitə adekvat olmayan məqamda "Cənubi Azərbaycan" problemini qaldırması nəticəsində İranla da münasibətlər son dərəcə kəskinləşdi. Bu siyasətin nəticəsində faktiki olaraq Azərbaycan həm şimaldan,

Heydər Əliyev dahi şəxsiyyətdir, böyük liderdir, uzaqqörən, cəsarətli siyasi xadimdir. O, bütün dövrlərdə Azərbaycan xalqına sədaqətlə xidmət edirdi, xalq üçün yaşayırdı, yaradırdı. Heydər Əliyev Azərbaycana iki dəfə rəhbərlik etmişdir. Hər iki dəfə Azərbaycanı tənəzzüldən, böhrandan çıxarıb inkişaf yoluna qoymuşdur. Bu, onu göstərir ki, ictimai-siyasi quruluşdan asılı olmayaraq, Heydər Əliyev həmişə ən düzgün siyasət aparmış, Azərbaycan xalqının maraqlarını müdafiə və təmin etmişdir.

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

daha çətin olan onun qorunması və möhkəmləndirilməsi" ilə xarakterizə olunurdu. Həmin dövrdə Rusiyanın siyasi-hərbi elitasında formalaşmış mövqeyə görə, ərazisindən hərbi bazaları çıxarılan və birmənalı olaraq Qərbe integrasiya xəttini seçən

həm də cənubdan ağır təzyiq altına düşdü. ABŞ Konqresi isə Azərbaycanı dövlət səviyyəsində hər cür yardımdan məhrum edən "907-ci əlavə"ni qəbul etdi.

Bu şəraitdə dövlətçiliyimiz üçün ən təhlükəli proses separatizm və onun nəticəsində ərazi

dövlətçiliyimizin tarixində, əgər bir sözlə ifadə etmək mümkünəsə, məhz xilaskar missiyyasını yerinə yetirdi.

Burada bir haşiyyə çıxmaq istəyirik. Məlum olduğu kimi, 1997-ci ildə Prezident Heydər Əliyevin ABŞ-a ilk rəsmi səfəri zamanı ona bu dövlətin ən məşhur 4 prezidentindən biri olan (C.Vaşiinqton, T.Cefferson F.D. Ruzveltə birlikdə) Avraam Linkolnün büstü bağışlanmışdı. Bu, təsadüfi olmayıb, rəmzi mənası olan bir hadisə idi. Prezident A.Linkoln ABŞ-ın bütövlüyünün qorunması naminə separatçı Cənub ştatları ilə mübarizə aparmalı olmuş və nəticədə ölkə miqyasında 600 mindən artıq itkinin verilməsinə baxmayaraq, dövlətçiliyin məhvinin qarşısını ala bilmişdi. Amerika-lılar indiyədək seçdikləri bütün prezidentlər içərisində yalnız 4-nə heykəl qoyublar. Həmin prezidentlərdən biri də məhz A.Linkolndur. Zənnimizcə, amerikalıların Heydər Əliyevlə Avraam Linkoln arasında paralel aparmalarının motivi gün kimi aydındır. Hər ikisi öz xalqları və dövlətlərinin xilaskarıdır.

Ümummilli lider Azərbaycanda demokratik inkişaf proseslərinin də əsasını qoydu. Ölkəmizdə şəxsiyyətin azadlığı və toxunulmazlığı, habelə onların hüquqi müdafiəsi təmin edildi, çoxpartiyalı

cı ildönümünün onun siyasi xətti ətrafında daha sıx və monolit birlik nümayiş etdirərək qeyd edir. Eyni zamanda, xalqımız Heydər Əliyevin fiziki itkisindən nə qədər çox kədərlənsə də, təskinliyini onda tapır ki, bu gün ulu öndərin şah əsəri olan müstəqil Azərbaycan etibarlı əllərdədir, davamlı və dinamik inkişaf tempinə malikdir. Zəmanəmizin düşəsinədən "Ona özüm qədər inanıram və gələcəyinə böyük ümidlər bəsləyirəm", -- qiymətini alan Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın bugünkü və gələcək inkişafının təminatçısıdır. O, Azərbaycanın çağdaş tarixinə yeni missiya ilə daxil olmuşdur. Cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan özünün milli dövlət quruculuğu və idarəçiliyinin növbəti şərəfli mərhələsinə yaşıyır.

Sabitlik, təhlükəsizlik və inkişaf bu mərhələni tam xarakterizə edən ifadələrdir. Sözlün həqiqi mənasında, son 16 il ərzində ölkəmizdə sabitlik və əmin-amanlıq hökm sürmüşdür. Azərbaycan bu gün müsəlman dünyasında bir sabitlik adası kimi məşhurdur. Təkcə sabitliyin olmaması kifayətdir ki, dövlət xaos və anarxiyaya yuvarlansın. Qonşu regionlarda və dünyada baş verən qanlı münaqişələr, toqquşmalar, müharibələr və təhdidlər fonunda ölkəmizdə həyat tərzinə çevrilmiş sabitlik mühtü tarixi nailiyyətimiz və sərvətimizdir. Sabitliyi təhlükəsizliyi müstəqilliyi.

Sabitlik və təhlükəsizliyi təminatçısı Azərbaycan xalqı və onun hakimiyyətlə olan monolit birliyi. Səfərbər olunmuş cəmiyyət və vətəndaş həmrəyliyidir. Bu birliyin kökündə dayanan əsas amil xalqın öz Prezidentinə olan inamı, etimadı və etibarı ilə bağlıdır. Prezidentin xalqının sevgisini qazanmasını şərtləndirən əsas amil isə onun hər hansı beynəlxalq siyasi dairenin və ya dövlətin diktəsi altında deyil, məhz öz xalqının mənafeindən irəliləyən bir siyasət həyata keçirməsidir. Həmin siyasətin adına müstəqil siyasət deyirlər. Bəli, Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev bütün dünyada müstəqil siyasət həyata keçirən lider kimi tanınmış və nüfuz sahibi olmuşdur. Müstəqil siyasət həyata keçirmək çətin, mürəkkəb, lakin şərəfli fəaliyyətdir. Dövlət başçısının özünün qeyd etdiyi kim, ən asan olan hər hansı bir böyük dövlətin qanadları altına sığınıb öz siyasətini həyata keçirməkdir. Lakin bu siyasət heç bir halda hakimiyyətin mənbəyi olan xalqın milli mənafeini nəzərə ala bilməz. Prezident İlham Əliyev üçün hər şeydən ümdə olan məhz milli maraqlardır. Elə bu səbəbdən dövlətimizin rəhbəri İlham Əliyev çətin, lakin şərəfli yol seçmişdir. Bu yol biza ulu öndər Heydər Əliyevdən miras qalmışdır. Məhz bu yolla getdikdə xalq öz taleyinin sahibi olur. Məhz bu yol yeganə düzgün yoldur. Bu yolla Prezident İlham Əliyev Azərbaycanı uca zirvələrə aparır.

Bu, bir aksiom tələbidir ki, Prezident İlham Əliyev ümummilli lider Heydər Əliyevin müəllifi olduğu çoxvektorlu və milli maraqlara əsaslanan xarici siyasət kursunu sürətlə dəyişən dünyanın geosiyasi reallıqlarına adekvat olaraq çevik, innovativ və hücum taktikasına əsaslanmaqla davam etdirir. Milli dövlətçilik maraqlarının müdafiəsi həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli formatda həyata keçirilən bu siyasətin başlıca məzmununu təşkil edir. Həmin siyasətin uğurunu təmin edən çoxsaylı parametrlər sırasında birinci müvqədə dayanan amil Prezident İlham Əliyevin beynəlxalq siyasətin aktoru statusuna yüksəlməsi ilə bağlıdır. O, dünya siyasətinə təsir gücünə malik beynəlxalq aktor statusunda dövlət başçısıdır.

Elman NƏSİROV,
Milli Məclisin deputatı,
Yeni Azərbaycan Partiyası
Beynəlxalq əlaqələr
komissiyasının katibi, siyasi
elmlər doktoru, professor

Xilaskarlıq missiyyası

Ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycan dövlətinə rəhbərliyinin 34 ili görkəmli dövlət xadimi, akademik Ramiz Mehdiyevin təbircə desək, "əsl milli intibah dövrü olmuşdur. Bu dövr bir-birindən zaman və ictimai-siyasi formasiya baxımından fərqlənən iki mərhələ ilə (1969-1982 və 1993-2003-cü illər) xarakterizə olunsada, əslində ulu öndərin Vətənə fədakar xidməti və hakimiyyətinin hər iki mərhələsində ölkəmizin nəhəng miqyasda nailiyyətlər qazanması baxımından onlar oxşardırlar. Başqa sözlə, eyni missiyanın, sadəcə, iki mərhələsirdirlər".

Ötən əsrin 70-ci illərinin əvvəllərində "Literaturnaya qazeta"ya verdiyi məşhur müsahibəsində "Qoy ədalət zəfər çılsın!" -- deyən Heydər Əliyev özünün milli intibah missiyyasının 1969-1982-ci illər tarixi çərçivəsində, sözün həqiqi mənasında, ədalətin zəfər çalmasına nail oldu.

Danılmaz həqiqətdir ki, 1930-cu illərdə SSRİ-nin dövlət mükafatı "Rusca-azərbaycanca lüğət"ə verildisə, məhz Heydər Əliyevin qətiyyəti sayəsində 1970-ci illərdə "Azərbaycan dili" dərsliyi eyni etimada layiq görüldü. Bu mükafatların arxasında böyük siyasi məntəblər gizlənirdi. Başqa sözlə, birinci halda rus dilinin (ruslaşdırma) təbliğinə, ikinci halda isə doğma dilimizin (milliləşmənin) inkişafına görə ali mükafat verilməmişdi. Bu, ulu öndərin millətin genetik kodunun mühüm komponenti hesab etdiyi milli dilə verdiyi əvəzsiz dəyər idi. Elə bu məntiqə də Heydər Əliyev böyük səylər hesabına 1978-ci ildə qəbul edilən Azərbaycan SSR Konstitusiyasında Azərbaycan dilinin dövlət dili kimi təsbit olunmasına nail olmuşdu. Bütün bu və digər xidmətləri ilə Heydər Əliyev ədəbi-mədəni irsimizin, dilimizin, ziyalılarımızın, ən başlıcası isə milli özünüdərk və

kimliyimizin əvəzsiz himayədarı və hamisi zirvəsinə yüksəlmiş oldu.

Təbii ki, fitri istedadı və iti fəhmi hesabına ölkəmizin perspektiv müstəqilliyini proqnozlaşdırən Heydər Əliyev suveren dövlətçiliyimizin sosial-iqtisadi, ictimai-siyasi və xüsusilə də təhlükəsizlik sahəsində hansı ciddi problemlərlə sınağa çəkəcəyini də görməyə bilməzdi. Bu baxımdan ümummilli liderin hələ sovet dövründə respublikamız üçün milli hərbi kadrların hazırlanması sahəsində atdığı uzaqqörən addımların ölkəmizin Ermənistanın təcavüzünə məruz qaldığı zaman da necə misilsiz əhəmiyyət daşıdığını bir daha şahidi olduq.

Bu, bir həqiqətdir ki, Sovet dövlətində bütün sahələr kimi, ordu quruculuğu prosesi də məlum siyasi-ideoloji prinsiplərə əsaslanırdı. Rəsmi Moskva milli respublikalarda, ələlxüsus müsəlman dövlətlərində milli hərbi kadrların hazırlanması yönündə cəhdləri bir qayda olaraq qısqıncılıqla qarşılayır və buna mane olurdu. Müttəfiq respublikalarda hərbi tədris məktəbləri əsasən Rusiya, Ukrayna və Belarusda fəaliyyət göstərirdi.

"Bunları görəndə, düşündüm ki, yaxşı, biz Sovet İttifaqının bərabərhuquqlu müttəfiq respublikasıyıq, böyük səlahiyyətlərimiz var. Biz nə üçün ordudan təcrid olunuruq?" -- bu sözləri Heydər Əliyev 2003-cü il aprelin 21-də, Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Məktəbin 30 illik yubileyi təntənəsində çıxış edərkən demişdi.

Ulu öndər 1973-cü ildə böyük səylər nəticəsində belə bir məktəbin yaradılmasına nail olmuşdu. Həmin dövrdə Azərbaycan ildə təxminən 60 min gənci ordu sıralarına göndərirdi. Ancaq onların tam əksəriyyəti inşaat batalyonlarında xidmət keçirdi. Hərbi hissələrdə azərbaycanlı zabıtləri

Azərbaycan xalqı dövlətçilik qarşısında müstəsna və misilsiz xidmətlərinə görə Heydər Əliyevə əbədi olaraq minnətdardır. Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının milli sərvətidir. Aforizmə çevrilmiş bu ifadə Heydər Əliyev şəxsiyyətinə verilmiş ən lakonik və düzgün qiyməti əks etdirir. O, xalqa və Vətənə sonsuz sevgisi, dövlətçiliyə hədsiz sədaqəti ilə indiki və gələcək nəsillərə örnək ola biləcək bir fəaliyyət nümunəsi, ölkəmizin davamlı inkişafının uzunömürlüyünü təmin edən təkmil irs, siyasi məktəb miras qoymuşdur.

O, ölkə həyatının bütün sahələrində quruculuğun, davamlı inkişafın və islahatların banisi olmuşdur. İqtisadiyyatın yenidən qurulması, kənd təsərrüfatının dirçəlişi, peşəkar ordunun yaradılması, çevik və balanslaşdırılmış xarici siyasət kursunun həyata keçirilməsi, səhiyyə, elm, təhsil, mədəniyyət, incəsənət sahələrinin tərəqqisi, hüquqi və demokratik dövlət quruculuğu məhz onun adı ilə bağlıdır.

isə, necə deyirlər, barmaqla saymaq olardı. Əlbəttə, indi bəziləri 1973-cü ildə Bakıda belə bir hərbi məktəbin yaradılmasını bir zavod, fabriktikintisi qədər adi qərar hesab edə bilərlər. Amma buna nail olmaq üçün, həqiqətən, böyük siyasət və uzaqqörənlik lazımdır. Sovet rejiminin ən güclü vaxtlarında Azərbaycanda milli hərbi kadr hazırlığı üçün baza rolunu oynayaçaq məktəbin yaradılmasına rəsmi Moskva ləqeyid yanaşa bilməzdi. Təsədüfi deyil ki, həmin dövrdə Bakıya təşrif buyuran çeşidli komissiyalar Azərbaycanda belə bir hərbi məktəbə ehtiyac olmadığını "əsaslandırmağa" çalışırdılar. Amma Heydər Əliyev bu cəhdlərin qarşısını qətiyyətlə almağı bacardı. Həmin vaxtdan 20 il ötdü və ulu öndərin yaratdığı hərbi məktəb müstəqil Azərbaycanda ordu quruculuğu üçün əsas bazalardan birinə çevrildi. 70-ci illərdə həmin məktəbin müdavimləri olan zabıtlər artıq müstəqil Azərbaycanın Silahlı Qüvvələrinin komandirləri, generalıdır.

Beləliklə, Heydər Əliyev 1969-1982-ci illərdə Sovet İttifaqı çərçivəsində perspektivdə müstəqil Azərbaycan dövləti üçün xidmət edə biləcək bütün zəruri addımları atmağa nail oldu. 1991-ci ildə müstəqilliyini bəyan edən Azərbaycan Respublikası,

Azərbaycan regionda Kremlin uzaqqədəndə planları üçün birbaşa təhlükə mənbəyi rolunu oynayırdı. Həmin mərhələdə hakimiyyətdə olan Müsavat--AXC cütliüyünün həyata keçirdiyi səbatsız daxili və onun davamı olan xarici siyasət kursu Rusiyanın Azərbaycana münasibətdə məlum sərt mövqeyinin formalaşmasında az rol oynamadı. Nəticədə məhz həmin illərdə Rusiyanın himayəsi ilə torpaqlarımızın Ermənistan tərəfindən işğalı həyata keçirildi.

Yeri gəlmişkən, bir həqiqəti də xüsusi olaraq qeyd edək ki, Azərbaycan xalqının ən ağırılı dərdi olan Dağlıq Qarabağ problemi ilə bağlı ulu öndər Heydər Əliyevin 1969-1982-ci illərdə həyata keçirdiyi siyasət nəticəsində bu dövrdə erməni millətçiləri bir dəfə də olsun ölkəmizə qarşı ərazi iddialarını açıq şəkildə dilə gətirməyə cəsarət etmədilər, daha doğrusu, buna imkan verilmədi. Akademik Ramiz Mehdiyev Heydər Əliyev fenomeni ilə bağlı tədqiqatlarında çox düzgün olaraq qeyd edir ki, "akademik Aqanbəyovun M.Qorbaçovun Dağlıq Qarabağın Ermənistanla birləşdirilməsinə ilkin razılıq verməsi barədə bəyanatı və bununla da münaqişənin ilkin qıçılıcımının közərməsi məhz Heydər Əliyevin Siyasi Büro üzvlüyündən

bütövlüyümüzün növbəti dəfə pozulması təhlükəsi ilə bağlı idi. Erməni işğalçılarının aramsız hücumları, cənubda "Talış Muğan Respublikası"nın elan edilməsi, şimalda "Sadval" təşkilatının ərazi iddiaları və Gəncədə Surət Hüseynova məxsus hərbi hissənin dövlətin müdafiəsinə çıxması üşyan etməsi həmin dövrdə ölkəmizin dəhşətli siyasi kateklizmlər mərhələsində olduğunu bir daha təsdiqləyir. Əslində, respublikamız real vətəndaş müharibəsi astanasında idi. Ölkədə hakimiyyətsizlik və xaos hökm sürürdü. İnflasiya 1992-ci ildə 1174 faiz, 1993-cü ildə isə 1080 faizə çatmışdı. Qeyd etdiyimiz kimi, yalnız ümummilli lider Heydər Əliyevin 1993-cü ildə hakimiyyətə qayıdışından sonra hədəfinə çevrildiyimiz bu ağır problemlər öz həllini tapmağa başladı. Lakin bu prosesin özü də hamar yolla getmədi. 1994-cü ilin oktyabr və 1995-ci ilin mart aylarında Azərbaycanın müstəqilliyini itəməyən xarici qüvvələrin himayəsi ilə respublikamızda dövlət çevrilişlərinə cəhdlər edildi. Prezident Heydər Əliyevlə xalqın sarsılmaç birliyi bu sınaqlardan da uğurlu çıxışı təmin etdi. Zəmanəmizin dühəsi olan Heydər Əliyev xalqımızın və

status-kvo dayanıqlı deyil və qəbuləilməzdir.

Atəşkəs, həmçinin münaqişənin həlli üçün danışıqların sürətləndirilməsini nəzərdə tutur. Aydındır ki, atəşkəs münaqişənin həlli deyil, o, münaqişənin həllinə aparan yolda müvafiq təxirəsalınmaz tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün şərait yaradır. Lakin bütün bu illər ərzində Ermənistan münaqişənin həlli üzrə nəticəyə yönəlik substantiv danışıqların aparılmasından və beynəlxalq ictimaiyyətin işğalçı qüvvələrin

dərhal, tam və qeyd-şərtsiz Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərindən çıxarılması tələbindən davamlı imtina edir.

Ermənistan öz əhalisini və beynəlxalq ictimaiyyəti yanıltmaq cəhdlərindən əl çəkərək təcavüz və etnik təmizləmə siyasətinə son qoymalı, öz beynəlxalq öhdəliklərinə əməl etməli və münaqişənin ən qısa zamanda həlli üzrə aparılan danışıqlar prosesində konstruktiv şəkildə iştirak etməlidir.

Azərbaycanın beynəlxalq sərhədləri çərçivəsində ərazi

bütövlüyünün təmin olunması, etnik təmizləməyə məruz qalan azərbaycanlı məcburi köçkünlərin öz evlərinə geri qayıtması, həmçinin Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsinin azərbaycanlı və erməni icmalarının sülh şəraitində birləşməsinin təşviq olunması Ermənistan və Azərbaycan arasında normal qonşuluq münasibətlərinin bərpa olunması və bölgədə davamlı sülhün, təhlükəsizliyin və inkişafın təmin edilməsinin əsasını təşkil edir.

Azərbaycan XİN Ermənistanla atəşkəsin əldə edilməsinin 25 illiyi ilə bağlı bəyanat yayıb

□ **Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi Ermənistan və Azərbaycan arasında atəşkəsin əldə edilməsinin 25 illiyi ilə bağlı bəyanat yayıb. AZƏRTAC bəyanatı təqdim edir.**

1994-cü il mayın 12-də Ermənistan ilə Azərbaycan arasında atəşkəsin əldə olunmasından 25 il ötür. Münaqişə zonasında atəşkəsin elan edilməsi birmənalı şəkildə bütün hərbi fəaliyyətin dayandırılması, işğalçı qüvvələrin geri çəkilməsi, beynəlxalq sülhəməramlı qüvvələrin yeridilməsi, kommunikasiyaların bərpası, məcburi

köçkünlərin geri qayıtması və münaqişənin yekun həlli üçün danışıqların davam etdirilməsi kimi məqsədlərlə əlaqələndirilib. Bu, o deməkdir ki, atəşkəs yuxarıda qeyd edilən məqsədlər kontekstində kompleks yanaşmanın nəzərdə tutur. Yəni, atəşkəsə riayət olunması təkcə atəşin dayandırılması deyil, həmçinin hərbi qüvvələrin

münaqişə zonasından çıxarılmasını və işğal vəziyyətinin möhkəmləndirilməsinə xidmət edən fəaliyyətdən, o cümlədən məcburi köçkünlərin qayıdışına maneə olan hərəkətlərdən çəkinilməsini nəzərdə tutur.

Atəşkəsin əldə edilməsinə baxmayaraq, ötən 25 il ərzində Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ və ətraf bölgələrində tarixən yaşayan azərbaycanlıların etnik təmizlənməsi ilə nəticələnən, beynəlxalq tanınmış ərazilərimizin bəşdəbirinin Ermənistan tərəfindən işğalı

hələ də davam edir. Ermənistan silahlı qüvvələri Azərbaycan ərazilərində qanunsuz mövcudluğunu davam etdirməkdədir. Dünya ictimaiyyətinin tələbləri, o cümlədən beynəlxalq sülh və təhlükəsizliyin təmin olunmasına cavabdeh olan BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi qətnamələr təcavüzkar Ermənistan tərəfindən rədd edilir. ATƏT-in Minsk qrupu həmsədr ölkələrinin başçılarının da dəfələrlə qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan ərazilərinin işğalı nəticəsində yaradılmış

status-kvo dayanıqlı deyil və qəbuləilməzdir. Atəşkəs, həmçinin münaqişənin həlli üçün danışıqların sürətləndirilməsini nəzərdə tutur. Aydındır ki, atəşkəs münaqişənin həlli deyil, o, münaqişənin həllinə aparan yolda müvafiq təxirəsalınmaz tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün şərait yaradır. Lakin bütün bu illər ərzində Ermənistan münaqişənin həlli üzrə nəticəyə yönəlik substantiv danışıqların aparılmasından və beynəlxalq ictimaiyyətin işğalçı qüvvələrin

dərhal, tam və qeyd-şərtsiz Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərindən çıxarılması tələbindən davamlı imtina edir. Ermənistan öz əhalisini və beynəlxalq ictimaiyyəti yanıltmaq cəhdlərindən əl çəkərək təcavüz və etnik təmizləmə siyasətinə son qoymalı, öz beynəlxalq öhdəliklərinə əməl etməli və münaqişənin ən qısa zamanda həlli üzrə aparılan danışıqlar prosesində konstruktiv şəkildə iştirak etməlidir.

Azərbaycanın beynəlxalq sərhədləri çərçivəsində ərazi

Ulu öndər həm təhsilin məzmunu, mahiyyəti, məqsədləri, səmərəli təşkil, müəllim əməyinin şərəfi, şagirdlərin və tələbələrin vəzifələri barədə dəyərli fikirlər söyləmiş, həm də Azərbaycan təhsilinin hərtərəfli yüksəlişi qayğısına qalmış, illər boyu bu sahədə böyük inkişafa rəvac verən sistemli tədbirlər həyata keçirmişdir.

Azərbaycana birinci rəhbərliyi dövründə də ümummilli lider Heydər Əliyev daim təhsilə, təbiiyətə strateji sahə kimi baxmış, Vətənin, xalqın tərəqqisində onların roluna yüksək qiymət vermişdir. "Təhsil sahəsi xalqımızın bu günün, millətimizin, dövlətimizin gələcəyi üçün ən vacib bir sahədir", – deyən müdrik rəhbər Azərbaycan təhsilinin inkişafı naminə son dərəcə böyük işlər görmüşdür. Böyük dövlət xadimi təhsilə yalnız savad, bilik qazanmaq, elm öyrənmək imkanı kimi baxma-

mış, bütövlükdə, hər bir insanın həyatını düzgün qurmasında, fəal vətəndaş mövqeyinin formalaşmasında, cəmiyyətdə gedən tərəqqi prosesində yaxından iştirak etməsində təhsilin mühüm rola malik olduğunu önə çəkərək demişdir: "Həyat böyük bir prosesdir. Bu prosesdə uğurla iştirak etmək üçün insan müasir tələblərə uyğun olan təhsilə malik olmalıdır".

Ulu öndər hər bir insanın həyat mövqeyinin formalaşmasında, cəmiyyətdə öz yerini tutmasında orta təhsilin rolunu yüksək qiymətləndirirdi. Dahi rəhbərin bu fikri dediyimizi bir daha təsdiq edir: "İnsan təhsilinin əsasını orta məktəbdə alır... Əgər onun fundamental, köklü orta təhsili varsa, o, cəmiyyətdə özünə yer tapacaq, çalışacaq. ...cəmiyyətimizin şüurlu üzvü olacaqdır".

Ümummilli lider deyirdi ki, şagird və tələbələrin dövrün tələbləri səviyyəsində formalaşması üçün təlimin keyfiyyəti,

yüksək savad, dərin bilik verilməsi yeganə şərt deyil. Bu məsələyə xüsusi diqqət yetirən müdrik rəhbər Heydər Əliyev digər mühüm faktoru da təhsil alanların mənəvi kamilliyində, əqidə saflığında görürdü. Başqa sözlə deyilsə, Heydər Əliyev təlimində təhsillə təbiyənin, mükəmməl biliklə yüksək mənaəviyyatın vəhdəti son dərəcə mühüm prinsip kimi əsaslandırılmışdır. Təhsil ocaqlarının təbiiyəcidi funksiyasına xüsusi diqqət yetirən ümummilli liderin aşağıdakı sözləri də bu ali həqiqətin ifadəsidir: "Təhsil ocaqlarında gənclərimizi xalqımızın mənəvi dəyərləri

ali təhsilə göndərilənlərin sayı ilbəil artdığı kimi, milli tərkibi də dəyişdi. Belə ki, 1970-ci illərin sonu, 1980-ci illərin əvvəllərində respublikadan kənarda ali təhsil almağa göndərilənlərin 97,7 faizi Azərbaycan xalqının nümayəndəsi idi. Ümummilli liderin böyük uzaqgörənliklə atdığı addımlardan biri də hələ ötən əsrin yetmişinci illərində azərbaycanlı gənclərin hərbi təhsilə yiyələnməsi sahəsində sistemli tədbirlər həyata keçirməsidir. SSRİ Nazirlər Soveti Sədrinin birinci müavini vəzifəsində işləyərək ulu öndər bütün ölkədə təhsil islahatına rəhbərlik

Müstəqil Azərbaycanın qurucusu, ümummilli lideri, görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin zəngin nəzəri irsində və möhtəşəm fəaliyyətində təhsil məsələləri xüsusi yer tutur. Ulu öndərimiz ölkənin və xalqın taleyində, onun hərtərəfli tərəqqisində, uğurlar qazanmasında təhsilin xüsusi rolunu, əhəmiyyətini həmişə nəzərə almış, yüksək dəyərləndirmişdir. Dahi rəhbər deyirdi: "Hər bir dövlət əgər istəyirsə ki, öz ölkəsinin inkişafını təmin etsin, öz millətinin elmini, mədəniyyətini dünya standartlarına çatdırsın, o mütləq, hər şeydən çox, təhsilə fikir verməlidir, təhsilin inkişafına səy göstərməlidir, təhsil üçün bütün imkanları yaratmalıdır".

Təhsil islahatlarının banisi

əsasında təbiiyləndirmək, mənəvi cəhətdən sağlam və saf insanlar təbiiyət etmək məsələsi mühüm yer tutmalıdır".

Ali təhsil məsələləri ulu öndərin daim diqqət yetirdiyi sahələrdən idi. Onun birinci dəfə hakimiyyətə gəldiyi 1969-cu ilə müqayisədə 1982-ci ildə respublika-də ali təhsil ocaqlarının sayı 12-dən 17-yə, tələbələrin sayı 70 mindən 100 minə yüksəlmişdi. O, azərbaycanlı gənclərin xaricdə təhsil almalarına xüsusi diqqət yetirirdi. 1970-80-ci illərdə dahi rəhbərin təşəbbüsü və qayğısı ilə SSRİ-nin 170-dən çox nüfuzlu ali məktəbində Azərbaycanın müxtəlif sahələrdə ehtiyac duyduğu 250-dən çox ixtisas üzrə 15 mindən çox azərbaycanlı gənc ali təhsil almışdı. Onu da deyək ki, 1970-ci ilədək respublikadan kənarda ali təhsil almağa göndərilən əzərlər kontingentinin cəmi 40 faizi azərbaycanlı idi. Ulu öndər respublikaya rəhbərliyə başladıqdan sonra

etməklə yanaşı, Azərbaycan təhsilinin inkişafına da ardıcıl qayğısını davam etdirmişdir.

Müstəqillik dövründə təhsilimizin milli əsaslar üzərində yenidən qurulması, əsl inkişafa qovuşması da məhz Heydər Əliyev dühası sayəsində gerçəkləşmişdir. Ulu öndər müstəqil dövlətimizin təhsil sisteminin qarşısında duran böyük işlərə diqqəti yönəldərək deyirdi: "Bu gün biz Azərbaycanda bütün təhsilin – orta, texniki peşə, orta ixtisas məktəblərinin və ali məktəblərin işinin yaxşılaşdırılması sahəsində ciddi tədbirlər görməliyik. Mən hesab edirəm ki, bunlar həm qəbul olunacaq təhsil qanununda, həm də təhsil islahatı ilə əlaqədar qəbul ediləcək qanun və qərarlarda öz əksini tapacaqdır".

Ümummilli lider yaxşı bilirdi ki, təhsil sistemi müstəqil Azərbaycanın gələcək inkişafını təmin etməyə yönəldilməlidir.

Müstəqil Azərbaycanda həyata keçirilən təhsil islahatlarının, əsaslı yenidənqurmanın məqsəd və vəzifələri ilə bağlı dahi rəhbərin qiymətli, konseptual fikirləri var. Ulu öndər deyirdi ki, Azərbaycan təhsili dünya təhsil sisteminin standartlarına uyğunlaşdırılmalıdır.

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycanın Prezidenti kimi, milli təhsil konsepsiyasının tətbiqində ənənə və müasirliyin üzvi vəhdətini, respublikamızda illər boyu toplanmış dəyərli təcrübəni də nəzərə almaqla islahatlar aparmayı vacib şərt saymış, bu qiymətli prinsipi rəhbər tutmağı lazım bilmişdir. Dahi rəhbər təhsil işçilərinə xitabən deyirdi: "... Mənim siza tövsiyəm ondan ibarət olar ki, islahatları düşünülmüş qaydada apararsınız, formalizmə yol verməyəsəniz, Azərbaycanın milli ənənələrinin üstündən keçməyəsəniz. Bunlar, həqiqətən, həm Azərbaycan təhsilini dünyanın inkişaf etmiş ölkələrinin təhsili səviyyəsinə ardıcıl surətdə çatdırsın, həm də burada səhvlər buraxılmasın, mövcud yaxşı işlər pozulmasın".

Heydər Əliyevin tapşırığı əsasında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 26 aprel 1999-cu il tarixli qərarı ilə Azərbaycan Respublikasında ümumi orta təhsilin dövlət standartının təsdiq edilməsi və buna uyğun olaraq, həyata keçirilən islahatlar təhsil sisteminə mühüm yeniləşməyə rəvac vermişdir. Ümummilli liderin "Azərbaycan Respublikasında təhsil sahəsində islahatlar üzrə Dövlət Komissiyasının yaradılması haqqında" 30 mart 1998-ci il tarixli sərəncamına uyğun olaraq, təhsil sektorunun bütün sahələrini əhatə edən islahatlar proqramı hazırlanmışdır. 15 iyun 1999-cu il tarixli sərəncamla qəbul olunmuş "Azərbaycan Respublikasının təhsil sahəsində İslahat Proqramı" bu sahədə hərtərəfli inkişafa geniş şərait yaradan qiymətli dövlət konsepsiyasıdır.

Artıq bu sənədin qəbulundan 20 il keçir. Ulu öndərin siyasi kursunu ləyaqətlə davam etdirən Prezident İlham Əliyev hakimiyyətdə olduğu 16 il ərzində təhsilin inkişafının prioritet sahəyə çevrilməsini təmin etmişdir. Təkcə

bir faktı demək kifayətdir ki, təhsilə göstərilən dövlət qayğısının səviyyəsi barədə təsəvvür yaransın. Son 16 ildə milli təhsilin inkişafı ilə bağlı 23-dən artıq dövlət proqramı qəbul olunmuşdur. Yeni məktəblər tikilmiş, köhnələri əsaslı təmir olunmuş, məktəblərimizə informasiya texnologiyaları gətirilmişdir. Bu gün məktəblərimiz ən müasir avadanlığa təchiz olunmuşdur. Yeni ali təhsil müəssisələri yaradılmışdır. Təhsilin keyfiyyətinin yüksəlməsi üçün yeni üsul və vasitələr tətbiq olunmuşdur.

Əlbəttə, bütün bu nailiyyətlər ulu öndərin əsasını qoyduğu təhsil islahatlarının uğurla reallaşması nəticəsində mümkün olmuşdur.

Rafiq NOVRUZOV,
Bakı Slavyan Universitetinin
prorektoru, professor

Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpasından sonra qısa tarixi dövr ərzində ümummilli liderimizin uzaqgörən siyasəti və gərgin fəaliyyəti nəticəsində ölkəmizin elm-təhsil sahəsində uğurları, sosial-iqtisadi, siyasi sahələrdə inkişafı reallaşdırılmışdır. Dahi şəxsiyyətin müəyyənləşdirdiyi müstəqillik strategiyasını son 16 ildə inamla davam etdirən və onu yeni çalarlarla zənginləşdirən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev pragmatik və rəşadətli düşüncəli siyasətçi kimi xalqın gələcəyinin məhz elm və təhsillə bağlı olduğunu dəfələrlə vurğulamış, fəal milli maarifçilik xətti yeridərək dünya təhsil sistemində inteqrasiyanı zəruri saymışdır.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycan gənclərinin sağlam ruhda böyümələri və layiqli vətəndaşlar kimi yetişmələri, onların intellektual səviyyəsinin yüksəldilməsi üçün ardıcıl və sistemli tədbirlər həyata keçirmişdir. Yeri gəlmişkən, mən də bu diqqəti daim öz üzərimdə hiss edən bir gənc olaraq ölkə rəhbərinin gəncliyə göstərdiyi xüsusi qayğını yüksək qiymətləndirirəm.

Ümummilli lider Heydər Əliyev 2003-cü il prezident seçkiləri dövründə cənab İlham Əliyevi şəxsiyyət və dövlət xadimi kimi xarakterizə edərkən deyirdi: "İlham Əliyev yüksək intellekti, pragmatik düşüncəli, müasir dünya siyasətini və iqtisadiyyatını gözəl bilən, enerjili və təşəbbüskar bir siyasətçidir. Sizi əmin edirəm ki, həm İlham Əliyev, həm də Yeni Azərbaycan Partiyası bundan sonra da xalqımızın ən layiqli övladlarını öz ətrafında sıx birləşdirəcək, Azərbaycan dövlətinin inkişafı və xalqımızın firavanlığı yolunda çox işlər görəcəklər. İnanıram ki, mənim axıra çatdırı bilmədiyim tələklü məsələləri, planları, işləri, İlham Əliyev başa çatdırı biləcək. Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyinə ümidlər bəsləyirəm".

Ötən illər ərzində dövlət başçısı İlham Əliyev, həqiqətən, hər bir Azərbaycan vətəndaşının Prezidenti olduğunu fəaliyyəti ilə sübut etdi. Son illərdə respublikamızda həyata keçirilən tələklü tədbirlər, ölkəmizin qüdrətlənməsi, insanların rifah halının yüksəlməsi, Azərbaycanın qısa müddət ərzində Qafqazın lider dövlətinə çevrilməsi, beynəlxalq arenaya çıxması, dünya dövlətləri sırasına özünə layiqli yer tutması bunun bariz ifadəsidir. Şübhəsiz ki, əldə edilən bütün bu uğurlarda İlham Əliyev fenomeni mühüm rol oynamışdır.

Azərbaycan Prezidenti ölkədə sabitliyi, dinamik inkişafı təmin etmək üçün, ilk növbədə, vətəndaş hamraylığını, qarşılıqlı münasibətləri, cəmiyyətdə sağlam iqlimin yaradılmasını diqqət mərkəzində saxlamış, şəxsi nümunəsi ilə insanlar arasında dövlətə, dövlətçiliyə inam, etibar hissini gücləndirmişdir. Eyni zamanda, vətəndaşlarda öz ölkəsini sevmək, işğal altındakı torpaqlarımızın azadlığı uğrunda döyüşmək, Vətənin sərhədlərini gözbəyən kimi qorumaq hissini aşılanmasına mühüm önəm vermişdir.

İlham Əliyev Prezident seçildiyi elə ilk gündən uzaqgörən dövlət xadimi olaraq iqtisadiyyatın birqütblü, birtərəfli inkişafının, ölkənin neft gəlirlərindən asılılığının yolverilməz olduğunu qətiyyətlə bəyan etdi. Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun işlək hala salınmasının, sahibkarlığın vüsət alınmasının, səhndirərünün dinamik inkişafının, tarixi, məşğulluq ənənələrinin bərpası istiqamətində təcili, təcili təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirilməsinin zəruriliyini bildirdi. Bu, gənc, müstəqil bir dövlətin hərtərəfli inkişafı üçün atılan qətiyyətli addımlar idi.

Dövlətimizin başçısı inkişaf tempi ilə hamını heyretləndirən, Avropanın ən gözəl şəhərlərindən birinə çevrilən paytaxt Bakıdakı işgüzar ab-həyatı regionlara köçürdü. Rayonlarımızda ardıcıl səfərləri, hər bir bölgəni diqqət mərkəzində saxlaması ilə abadlıq-quruculuq işlərinin miqyasını genişləndirdi. Yeni yolların çəkilməsi, sənaye obyektlərinin istifadəyə verilməsi, park və xiyabanların salınması, yeni məktəb və bağçaların öz qapılarını balalarını özünə açması bu vətənpərvər, müdrik dövlət

xadiminin xalqa nə qədər yaxın, doğma, əziz olduğunu göstərdi.

Yeri gəlmişkən, dünyada ölkə daxilində bu qədər səfərlərdə olan, insanlarla bu qədər yaxın təmas quran, görüşlərə qatılan, qocalara, uşaqlara, kimsəsizlərə diqqət göstərən ikinci bir dövlət başçısı təsəvvür etmirəm.

Keçirdiyi tədbirlərdə insanların səbrli dinləməsi, onların qayğı və problemlərinə həssaslıqla yanaşması, arzu və təkliflərinə diqqətdə saxlaması İlham Əliyevin, həqiqətən, hər bir azərbaycanlının sevimli Prezidenti olmasından xəbər verir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 16 ildə gördüyü əzəmətli, möhtəşəm işlər, gerçəkləşdirdiyi layihələr, doğrudan da, hər bir azərbaycanlıda qürur, fəxarət hissi doğurur.

Cənab İlham Əliyevin prezidentliyi dövründə Azərbaycan idmançıların qazandığı böyük uğurlar ölkəmizi dünyanın tanınan idman dövlətləri sırasına çıxarmışdır. Beynəlxalq yarışlarda, dünya və Avropa çempionatlarında, Olimpiya oyunlarında əldə edilən möhtəşəm qələbələr əsasında, cəvherində əslində diqqət, qayğı, ağır zəhmət dayanır. Ən qısa vaxt ərzində respublikamızda yara-

dılan nəhəng idman qurğuları, ölkəmizdə keçirilən ilk Avropa və İslam Həmrəyliyi oyunları, "Formula-1" yarışları Azərbaycanın Avropada, dünyada nüfuzunu daha da gücləndirmişdir.

Ötən müddətdə Prezident İlham Əliyev ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanın balanslaşdırılmış xarici siyasət kursunu uğurla davam etdirmiş, bu sahədə müasir Avropa və dünya siyasətinin inceliklərinə dərin bələd olduğunu sübuta yetirmişdir. Aprel döyüşləri zamanı Azərbaycan Ordusunun zəfəri isə xalqımızda işğal altındakı torpaqlarımızın tezliklə azad olunmasına böyük inam yaratmışdır.

Azərbaycan Prezidenti tarixi İpək yolunun bərpası üçün bütün müqavimətlərə baxmayaraq, qətiyyət nümayiş etdirmiş, Bakı-Tbilisi-Qars dəmiryolu xəttinin çəkilişinə nail olmuş, bu strateji layihənin gerçəkləşdirilməsi ilə Azərbaycanı türk dünyası, eləcə də Asiya və Avropa ilə daha da yaxınlaşdırmışdır.

Dövlətimizin başçısı prezidentlik fəaliyyətində Azərbaycanın karbohidrogen ehtiyatlarının dünya bazarlarına çıxarılması üçün neft və qaz boru kəmərləri marşrutları-

Ölkədə sabitliyin, dinamik inkişafın QARANTIDIR

prioritet istiqamət təşkil edir. Bu, təsadüfi deyil. Çünki əsrlər boyu ölkəmiz müxtəlif dinlərin və etnik qrupların nümayəndələrinin sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşadığı yer olub. Bununla bağlı dövlət başçısı demişdir: "Biz fəxr edirik ki, müstəqilliyimiz bərpa olundandan sonra bu meyil gücləndi. Biz bu ideyaları global arenada təbliğ etməyə çalışırıq. Ona görə də

biz çoxsaylı tədbirlər, beynəlxalq konfranslar, mədəniyyətlərarası dialoq forumu, dünya dini liderlərinin forumu, BMT Sivilizasiyalar Alyansının forumu, Bakı Humanitar Forumu və bir çox başqa beynəlxalq tədbirlər təşkil edərək, xüsusilə fərqli fikirlər gördüyümüz zaman əsas diqqəti multikulturalizmlə bağlı məsələlərə yönəldirik. Düşünürəm ki, Azərbaycanın nümunəsi açıq şəkildə nümayiş etdirir ki, multikulturalizm dünyanı inkişaf etdirməyin, gərginlikləri azaltmağın, əməkdaşlığı və qarşılıqlı anlaşmanı gücləndirməyin yeganə yoludur".

Prezident İlham Əliyev mətbuata, söz azadlığına da daim əhəmiyyət vermiş, mətbuat işçilərinə həssaslıqla yanaşmış, onların mənzillərlə təmin olunmalarına, fəxri adlara layiq görülmələrinə şərait yaratmışdır. İstər postsovet məkanında, istərsə də dünyada analoqu olmayan bu qayğı bir çox xarici ölkə mediasının, ictimaiyyətin diqqətini çəkmişdir.

Bu gün istər ölkəmizdə, istərsə də onun hüduqlarından kənarda yaşayan hər bir azərbaycanlı öz ölkəsi, öz Prezidenti ilə haqlı olaraq fəxr edir. Dövlət başçımız xarici ölkələrə səfərləri zamanı diaspor təşkilatları ilə görüşür,

onların qayğı və problemləri ilə dərindən maraqlanır, hər bir azərbaycanlının harada yaşamamasından asılı olmayaraq, Azərbaycanın bir parçası olmasını vurğulayır. Şübhəsiz ki, diaspor təşkilatları da dövlətimizin başçısının bu sahəyə olan diqqətini yüksək dəyərləndirir və xalqımızın tarixi, müasir həyatı, ölkəmizdə gedən inkişaf prosesləri ilə bağlı məlumatların yayılması, Azərbaycan haqqıqlarının dünyaya ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində fəaliyyətlərini daha da gücləndirirlər.

"Biz bu gün böyük iftixar hissi ilə deyirik ki, Azərbaycan Respublikasının Milli Ordusu – respublikamızın milli təhlükəsizliyini, əhəlinin əmin-amanlığını və mühafizəsini təmin etmək üçün, ölkəmizin sərhədlərinin qorunması, ərazi bütövlüyünün, torpaqlarımızın müdafiə edilməsi üçün Azərbaycanın layiqli Silahlı Qüvvələri vardır"– deyən möhtərəm Prezidentimiz qısa müddət ərzində müstəqilliyin və suverenliyin yeganə təminatçısı olan Silahlı Qüvvələrin yaradılmasına nail olmuş və müxtəlif beynəlxalq təşkilatlar qarşısında keçirilən görüşlərində daim diqqəti Azərbaycanın ən ağırlı problemi olan Dağlıq Qarabağ məsələsinə yönəltmişdir. Şübhəsiz ki, bu uğurlar üzleşdiyimiz ağır problem– Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin Azərbaycanın maraqları qarşısında həlli istiqamətində mühüm rol oynayır.

Prezident İlham Əliyev cəmiyyətdə imkan bərabərliyinin inkişafı qarşısında respublikanın həyatında qadınların rolunun yüksəlməsinə yönəlməmiş güclü strategiyasının həyata keçirilməsini də uğurla reallaşdırır. O da xatırladılmalıdır ki, xanımlarımızın nəcib və xeyirxah məqsədlər naminə sistemli və ardıcıl fəaliyyətlərinin genişlənməsi humanizm, qayğıkeşlik və insanpərvərlik kimi ali keyfiyyətlərin şəxsiyyətində parlaq təcəssüm tapan Birinci vitse-prezident, Azərbaycanın birinci xanımı, UNESCO-nun xoşməramlı səfəri Mehriban xanım Əliyevanın adı bağlıdır.

Günəl MƏLİKLİ,
AMEA-nın Fəlsəfə İnstitutunun
elmlər doktoru proqramı üzrə
doktorantı, siyasi elmlər üzrə
fəlsəfə doktoru

Atəşkəs Azərbaycan Ordusunun yenidən qurulması üçün tarixi şans idi

□ **Ermenistanla Azərbaycan arasında atəşkəsin əldə edilməsinin 25 illiyi münasibətilə qələmə aldığımız sətirlərin əvvəlində ulu öndər Heydər Əliyevin 1997-ci il oktyabrın 15-də Azərbaycan Respublikası hərbi təyyarəçilər məktəbinin ilk buraxılışına həsr olunmuş təntənəli mərasimdəki çıxışından sitat seçməyimiz təsadüfi deyil. Çünki ümummilli liderimiz dəfələrlə söyləmişdi ki, biz Ermənistanla atəşin dayandırılması barədə müqaviləni imzalayarkən ilk növbədə Milli Ordumuzun qurulması, nizami hərbi hissələrin formalaşdırılması və Silahlı Qüvvələrimizin döyüş qabiliyyətinin ölkənin ərazi bütövlüyünü bərpa edə biləcək səviyyəyə çatdırılması məqsədlərini qarşıya qoymuşuq. Hərbi təyyarəçilər məktəbinin yaradılması və orada milli kadrların hazırlanması da atəşkəsdən sonrakı ilk illərdə həmin məqsədin necə reallaşdırıldığının göstəricisi idi.**

Geridə qalan zaman bu sazişin nə qədər əhəmiyyətli olduğunu dəfələrlə sübut etmişdir. Ancaq ən böyük sübutumuz müasir Azərbaycan tarixinə yazılmış Aprel döyüşləri zamanı qeyd alınmışdı.

Xatırladaq ki, ulu öndər Heydər Əliyev ölkədə sabitliyin möhkəmləndirilməsi, bütün sahələrdə inkişafın sürətləndirilməsi üçün atəşkəs sazişinin imzalanması-nın zəruriliyini öne çəkmiş və bu istiqamətdə ciddi səylər göstərməyə başlamışdı. Nəhayət, dövlət başçısının gərgin səyi nəticəsində 1994-cü il mayın 12-də atəşkəs sazişi imzalanmışdır.

Rəsmi sənədlərdə qeyd edilir ki, 1994-cü il mayın 4-də Qırğızıstanın paytaxtı Bişkekə MDB Parlamentlararası Assambleyasının iclası çərçivəsində Qarabağ münaqişəsində atəşkəslə bağlı danışıqlar başlanmışdır. Rusiyanın vasitəçiliyi ilə aparılan danışıqlarda Azərbaycanı vitse-spiker Afeyeddin Cəllilov, Ermənistanı parlamentin sədri Babken Ararkyan təmsil etmişlər. Minsk qrupunun rusiyalı nümayəndəsi Vladimir Kazimirov tərəfindən hazırlanmış atəşkəs sənədində Dağlıq Qarabağın erməni icması ayrıca tərəf kimi qeyd olunmuşdur. Buna görə də təbii olaraq Azərbaycan tərəfi onu imzalamırdı.

1994-cü ilin mayın 8-də Rusiyanın ATƏT-in Minsk qrupundakı təmsilçisi Vladimir Kazimirovun Bakıya gətirdiyi "Bişkek protokolu" isə Azərbaycanı qane edən şəkildə salındığına görə rəsmi Bakı tərəfindən imzalanmışdır.

1994-cü il mayın 12-də Ermənistanla Azərbaycan arasında atəşkəs haqqında saziş -- "Bişkek protokolu" qüvvəyə minmişdir. Sənədə Ermənistan və Azərbaycanın

parlament sədrləri, həmçinin Dağlıq Qarabağın erməni və azərbaycanlı icmalarının rəhbərləri imza atmışdılar. Yeni bu gün ermənilərin və ermənipərəstlərin uydurduğu "Atəşkəs sənədində Dağlıq Qarabağ da imza atıb" cəfəngiyyatı absurd və heç bir əsası olmayan iddiadır. Sənədə Dağlıq Qarabağın münaqişədə olan icmalarının hər ikisi imza atmışdır.

Qarşı tərəf də – düşmən də bilir və bilməlidir ki, bu gün Azərbaycan Ordusu dünya miqyasında güclü ordular sırasındadır və bu il bu istiqamətdə əlavə addımlar atılacaqdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasdakı giriş nitqindən 11 yanvar 2019-cu il

Qeyd edilir ki, Azərbaycan tərəfi sənədə iki əlavə ilə imza atmışdı. Belə ki, protokolun 5-ci abzasında "tutulmuş ərazilər" sözü "işğal olunmuş ərazilər"lə əvəzlənmiş, atəşkəsdən sonra cəbhə xəttində yerləşdiriləcək müşahidəçilərin isə "beynəlxalq müşahidəçilərin missiyası" olması qeyd edilmişdi. Sənədə əsasən, tərəflər tezliklə beynəlxalq vasitəçilik sayəsində "Böyük sülh sazişi"ni imzalamalı idilər. Ancaq Ermənistan və işğalçının havadarları həmin sülhə nail olmağa hələ də imkan vermirlər.

Yeri gəlmişkən, Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi Ermənistan və Azərbaycan arasında atəşkəsin 25 illiyi ilə bağlı bəyanat yayıb. Sənədə bildirilir ki, münaqişə zonasında atəşkəsin elan edilməsi birmənalı şəkildə bütün hərbi fəaliyyətin dayandırılması, işğalçı qüvvələrin geri çəkilməsi,

fəaliyyətdən, o cümlədən məcburi köçkünlərin qayıdışına maneə olan hərəkətlərdən çəkinilməsini nəzərdə tutur. Çox təəssüf ki, Ermənistan tərəfi neinki atəşin dayandırılmasından sonrakı prinsiplərə, heç atəşin dayandırılmasına da əməl etmədi və etmir.

Bildirilir ki, atəşkəs, həmçinin münaqişənin həlli üçün danışıqların sürətləndirilməsini nəzərdə tutur. Aydınldır ki, atəşkəs münaqişənin həlli deyil, o münaqişənin həllinə aparın yolda müvafiq təxirəsalınmaz tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün şərait yaradır. Ermənistan rəhbərliyi isə davamlı olaraq məhz həmin şəraitin yaradılmasını əngəlləməklə məşğuldur. Bu ölkəyə kimin rəhbərlik etməsindən asılı olmayaraq, münaqişənin həlli istiqamətində heç bir müsbət addım atılmır. Ona görə də Azərbaycan tərəfi İrəvan rəhbərlərinə

xatırladı ki, onlar öz əhalisini və beynəlxalq ictimaiyyəti yanıltmaq cəhdlərindən əl çəkərək, təcavüz və etnik təmizləmə siyasətinə son qoymalı, öz beynəlxalq öhdəliklərinə əməl etməli və münaqişənin ən qısa zamanda həlli üzrə aparılan danışıqlar prosesində konstruktiv şəkildə iştirak etməlidirlər. Münaqişənin həlli üçün çıxış yolu ancaq və ancaq Ermənistan və Azərbaycan arasında normal qonşuluq münasibətlərinin bərpa edilməsi və bölgədə davamlı sülh, təhlükəsizlik və inkişafın təmin olunmasıdır.

Çox təəssüf ki, İrəvan rəsmilərinin beynəlxalq hüququn bu prinsiplərinə əməl etməməsi bir yana, üstəlik hər gün daha dərin düşmənciliyə sövq edən məsuliyyətsiz bəyanatlarla çıxış edirlər. Ölkənin indiki rəhbəri -- baş nazir Nikol Paşinyan isə işğal altında olan Azərbaycan torpaqlarına gələrək orada daxili auditoriyaya ünvanlanan cəfəng çıxışlar edir. Bu məsələyə münasibət bildiren Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin yaydığı sənədə bildirilir ki, Ermənistan siyasi rəhbərliyinin hərbi işğal altında saxladığı Şuşa şəhərinə səfəri, bu xüsusda səsləndirilmiş bəyanatlar, eləcə

Biz ... Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsində atəşkəs əldə ediləndən sonra yaranmış şərait nəticəsində respublikamızın Ordusunun, Silahlı Qüvvələrinin yaradılması ilə ciddi məşğul olmağa imkan əldə etdik. Eyni zamanda, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin tərkibinə ilk illərdə soxulmuş və Silahlı Qüvvələrimizi içəridən dağıtmağa, parçalamağa, ölkəmizin milli mənafehlərinə zərər vurmağa cəhd edən dəstələr, qüvvələr artıq zərərsizləşdiriliblər. Bizim Silahlı Qüvvələr bu cür cinayətkar, xəyanətkar dəstələrdən, qruplardan, qüvvələrdən, demək olar ki, təmizlənilibdir.

Heydər ƏLİYEV
Ümummilli lider

15 oktyabr 1997-ci il

beynəlxalq sülhməramlı qüvvələrin yeridilməsi, kommunikasiyaların bərpası, məcburi köçkünlərin geri qayıtmaları və münaqişənin yekun həlli üçün danışıqların davam etdirilməsi kimi məqsədlərə əlaqələndirilib. Bu o deməkdir ki, atəşkəs yuxarıda qeyd edilən məqsədlər kontekstində kompleks yanaşmanı nəzərdə tutur. Yeni, atəşkəsə riayət olunması təkcə atəşin dayandırılması deyil, həmçinin hərbi qüvvələrin münaqişə zonasından çıxarılmasını və işğal vəziyyətinin möhkəmləndirilməsinə xidmət edən

də xarici işlər naziri də daxil olmaqla rəsmi İrəvanın səsləndirdiyi "Artsaxın azadlığının müdafiəsi Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həlli öhdəliyimizə əsasını təşkil edir" kimi fikirlər Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üzrə aparılan danışıqlar üçün yanlış ismarıq olmaqla yanaşı, son görüşlərdə qəbul edilmiş birgə bəyanatlarda əks olunmuş əhalinin sülhə hazırlanması çağırışı ilə kəskin ziddiyyət təşkil edir. Hadisələrin bundan sonrakı mümkün inkişafı ilə bağlı bütün məsuliyyət Ermənistan rəhbərliyinin üzərinə düşür.

Fikirimizcə, Nikol Paşinyan və onun "kor nalbəndləri" bu "piyada gedişləri" ilə özlərinə pislilik edirlər. Çünki beynəlxalq ictimaiyyətin ciddi təşəbbüsləri əsasında hazırlanmış və reallaşdırılmış Vyana danışıqlarının nəticələrinin ayaq altına atılması Ermənistanla bəla başa gələ bilər. Ən azı, onlar Aprel döyüşlərini xatırlamaq, nəticə çıxarmaq məcburiyyətindədirlər.

Xarici İşlər Nazirliyinin yaydığı məlumatda deyildiyi kimi, dünya ictimaiyyəti və beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü təmin edir. Ermənistan rəhbərliyi nə qədər tez bu realığı dərk edərsə və ilk növbədə, öz əhalisini aldatmağa son qoyarsa, bir o qədər də tez bölgədə sülh, sabitlik və dayanıqlı inkişaf təmin olunar.

Hər halda, biz işğalçı ölkə ilə 25 il əvvəl imzaladığımız atəşkəsə daim əməl etmişik. Ancaq bu, əbədi ola bilməz. Biz atəşkəsi ordumuzun gücləndirmək üçün imzalamışdıq. Həmin vəzifəni hansı səviyyədə yerinə yetirdiyimizi Aprel döyüşlərindən, Günnüt əməliyyatından sonra ermənilər daha yaxşı bilirlər.

İttifaq MİRZƏBƏYLİ,
"Xalq qəzeti"

Kiyevdə insult keçirən Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Zabit Quliyevin müalicəsi ciddi nəzarətə götürülüb

Ukraynanın paytaxtı Kiyev şəhərində insult keçirən Milli Qəhrəmanımız Zabit Quliyevin müalicəsi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin birbaşa tapşırığı əsasında ciddi nəzarətə götürülüb. Bu barədə Azərbaycanın Ukraynadakı səfəri Azər Xudiyev məlumat verib.

Səfir bildirib ki, hadisə baş verəndən sonra Z.Quliyevin ilkin müalicə aldığı xəstəxanada olub, həkimlərlə danışıqlar aparılıb. "Sonradan Milli Qəhrəmanımızın peşəkar həkim müayinəsində müalicə alması üçün o, mayın 11-nə keçən gecə A.P.Romodanova adına Neyro-Cərrahiyyə İnstitutuna yerləşdirilib. Yenidən müayinəsi aparılıb. Həkimlər Zabit Quliyevin vəziyyətini orta ağır qiymətləndirirlər", - deyərək əlavə edib.

A.Xudiyevin sözlərinə görə, Milli Qəhrəmanımızın müalicəsi üçün lazım olan bütün tədbirlər davam etdiriləcək.

Qeyd edək ki, tədbirlərdə iştirak etmək üçün Kiyevə gələn Z.Quliyevin səhhəti mayın 9-da qəflədən pisləşib. O, dərhal xəstəxanaya yerləşdirilib.

Emil HÜSEYNLİ,
AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri

Kiyev

Ulu öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 96 illiyi münasibətilə ağacəkmə aksiyası keçirilib

□ **Mayın 11-də Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) və Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümü münasibətilə Suraxanı rayonu ərazisində ağacəkmə aksiyası keçirib.**

Aksiyada Baş nazirin müavini, YAP sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov Azərbaycan xalqının ümummilli lider Heydər Əliyevin doğum gününü böyük təntənə ilə qeyd etdiyini bildirib. O deyib ki, YAP da bu əlamətdar hadisəni müxtəlif tədbirlərlə qeyd edir və bu, ənənə halını alıb: "Ağacəkmə aksiyası da bu tədbirlərdən biridir. Ənənəvi olaraq biz hər il belə aksiya keçiririk. İndi də Suraxanı rayonunun bu ərazisində yaşıllıq salınmasında iştirak edirik. Bununla, bir tərəfdən ulu öndər Heydər Əliyevin unudulmaz xatirəsinə yad edirik, digər tərəfdən yaşıllıq zolağını salmaqla Bakının ekologiyanın yaxşılaşdırılmasına öz töhfəmizi veririk".

Əli Əhmədov qeyd edib ki, YAP böyük bir gücü özündə ehtiva edir. Bu güc Azərbaycanın inkişafı naminə öz imkanlarını həmişə səfərbər edir. Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi sosial-iqtisadi strategiyanın reallaşmasında partiyanızın nümayəndələri həmişə böyük fədakarlıq nümunələri göstərirlər. Bu aksiyada iştirak etməklə bizim partiyanız Prezidentimizin həyata keçirdiyi ekoloji siyasətə dəstək verir. Bütün bunlar partiyanızın mahiyyətindən irəli gəlir. Biz qurucu, yaradıcı partiyayıq.

YAP öz gücünü, müştəşkilliyini Azərbaycan dövlətinin güdrətinin daha da artmasına səfərbər edib. YAP təkcə siyasi proseslərdə iştirak etməklə öz missiyasını bitmiş hesab etmir, həm də cəmiyyət üçün əhəmiyyətli olan bütün proseslərdə bundan sonra da fəal iştirak edəcək.

Ekologiya və təbii sərvətlər nazirinin müavini Firdovsi Əliyev bildirib ki, respublikamızda ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılması, geniş yaşıllıqlar zolaqlarının salınması ulu öndər Heydər Əliyevin hər zaman diqqətində idi. Ulu öndər fəaliyyətində bu məsələni daim diqqət mərkəzində saxlayırdı. Hazırda bu siyasəti Prezident İlham Əliyev uğurla davam etdirir. Yeni Azərbaycan Partiyasının bu təşəbbüsləri nəticəsində respublikamızın müxtəlif ərazilərində, o cümlədən Bakı şəhərində minlərlə ağac ekilib, geniş yaşıllıq zolaqları salınıb. Bugünkü aksiya nəticəsində ekilən ağaclara da daim qulluq ediləcək, müasir suvarma sistemi ilə təmin olunacaq.

Qeyd edək ki, aksiya zamanı 1,5 hektar ərazidə 1000-dən çox ağac ekilib.

AZƏRTAC

Vergi orqanlarında fəaliyyətinə görə fərqlənən əməkdaşlar təltif olunublar

Vergilər Nazirliyində vergi orqanlarında fəaliyyətinə görə xüsusi fərqlənən əməkdaşların dövlət mükafatları ilə təltif edilməsinə həsr olunmuş tədbir keçirilib.

Nazirliyin media və kommunikasiya mərkəzindən bildirilib ki, tədbirdə çıxış edən vergilər naziri, 2-ci dərəcəli dövlət vergi xidməti müşaviri Mikayıl Cəbbarov mükafatlandırma mərasiminin Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümü gününə təsadüf etdiyini bildirib və müstəqil dövlətin qurulması tarixində ulu öndərin rolunu bir daha xatırladı.

Nazir vurğulayıb ki, vergi xidməti işçilərinin peşə bayramı ilə əlaqədar bir qrup vergi xidməti əməkdaşının medallarla təltif edilməsi barədə Prezident İlham Əliyevin imzaladığı fərman və sərəncamlar onun vergi xidməti əməkdaşlarına göstərdiyi etimad və dəstəyin bariz təzahürüdür. Bu münasibətlə yüksək dövlət mükafatlarına layiq görülən əməkdaşları təbrik edən vergilər naziri, məsul və şəərəfli işlərində onlara uğurlar arzulayıb.

Sonra Prezident İlham Əliyevin

sərəncamı ilə ölkədə biznes mühitinin əlverişliliyinin artırılmasına verdiyi töhfəyə, beynəlxalq reytinglərdə ölkəmizin mövqeyinin daha da yaxşılaşdırılması sahəsindəki səmərəli fəaliyyətinə və vergi sisteminin inkişafında xüsusi xidmətlərinə görə vergi xidməti işçilərinin peşə bayramı ərəfəsində təltif olunmuş Vergilər Nazirliyinin bir qrup əməkdaşına ali dövlət mükafatları -- "Vətəna xidmətə görə" ordeni, "Vergi orqanlarında xidmətdə fərqlənməyə görə", "Tərəqqi" və "Dövlət qulluğunda fərqlənməyə görə" medalları təqdim olunub.

Vergilər nazirinin müavini İlkin Vəliyev "Tərəqqi" medalı ilə, Vergilər Nazirliyi yanında İdixat-İxrac Əməliyyatları üzrə Nəzarət Departamentinin baş direktoru Azər Məmmədov 2-ci dərəcəli "Vətəna xidmətə görə" ordeni ilə, əməkdaşlar Elçin Namazlı, Elnur Yusifov, Nəcat Həsənov, Fərid Hacıyev

"Dövlət qulluğunda fərqlənməyə görə", Şöyub Məmmədov, Azər Cəfərov, Asaf İmanov, Kamal İskəndərov "Vergi orqanlarında xidmətdə fərqlənməyə görə" 1-ci dərəcəli Azərbaycan Respublikasının medalı ilə təltif ediliblər.

Bundan başqa, Vergi Siyasəti Departamentinin baş direktoru Samirə Musayeva, Vergilər Nazirliyi yanında Çağrı mərkəzi departamentinin baş direktoru Məhəmməd Yunusov, əməkdaşlar Akif Osmanov, Rövşən Məmmədov "Vergi orqanlarında xidmətdə fərqlənməyə görə" 2-ci dərəcəli Azərbaycan Respublikasının medalı ilə, Elşən Rəhimli, Maya Əliyərzadə, Fəriz Yadıqarov və Arzu Xəlilova "Vergi orqanlarında xidmətdə fərqlənməyə görə" 3-cü dərəcəli Azərbaycan Respublikasının medalı ilə təltif ediliblər.

Tədbirdə, həmçinin vergi orqanında xidmət etdiyi dövrdə qüsursuz fəaliyyətlə fərqləndiklərinə görə vergilər naziri Mikayıl Cəbbarovun əmri ilə təltif edilən bir qrup əməkdaşa fəxri fərmanlar təqdim olunub.

AZƏRTAC

Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin məhsulları Belarusda keçirilən “MILEX-2019” sərgisində nümayiş etdiriləcək

Mayın 15-də Belarus Respublikası Dövlət Hərbi Sənaye Komitəsinin təşkilatçılığı ilə Minsk şəhərində “MILEX-2019” IX beynəlxalq silah və hərbi texnika sərgisi keçiriləcək. Dörd gün davam edəcək sərgi çərçivəsində VIII Müdafiə və Təhlükəsizlik Sahəsində Hərbi-Texniki Əməkdaşlıq Məsələləri üzrə Beynəlxalq Elmi Konfransın keçirilməsi də planlaşdırılır. Tədbirdə Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Sənayesi Nazirliyi də təmsil olunacaq.

Müdafiə Sənayesi Nazirliyindən aldığımız məlumatda bildirilir ki, 2001-ci ildən etibarən iki ildən bir keçirilən “MILEX” sərgisinə Müdafiə Sənayesi Nazirliyi bu günə qədər rəsmi heyətə qatılıb. İştirakçı sayına və infrastrukturuna görə Şərqi Avropanın böyük sərgilərindən biri hesab olunan bu tədbirdə nazirlik ilk dəfə stendlə təmsil olunacaq və məhsullarını nümayiş etdirəcək. Bununla bağlı müdafiə sənayesi nazirinin müavini Yəhya Musayevin rəhbərlik etdiyi geniş tərkibli nümayəndə heyəti Minskə səfərdə olacaq.

Hərbi təyinatlı məhsulların istehsalında daxili tələbatın qarşılınması ilə yanaşı, ixrac imkanlarının genişləndirilməsini də nəzərə alan Müdafiə Sənayesi Nazirliyi “MILEX-2019” sərgisində də əsasən ixrac yönümlü məhsullarını nümayiş etdirəcək. Bu məhsullardan snayper tüfənglərini, avtomatları, hücum pulemyotlarını,

qumbaraatanları, minaatanları, müxtəlif çaplı döyüş sursatlarını və s. göstərmək olar. Əməkdaşlıq əlaqələrinin genişləndirilməsində böyük fərsətlər yaradacaq bu platformada - “MILEX-2019” sərgisində müvafiq qurumlarla hərbi-texniki sahədə əlaqələrin inkişaf etdirilməsi və yeni birgə layihələrin reallaşdırılması istiqamətində müzakirələr aparılacaq.

Sərgi çərçivəsində nazir müavini Yəhya Musayevin Belarusun dövlət və hökumət nümayəndələri, sərgidə iştirak edən bir sıra ölkələrin nümayəndə heyətlərinin rəhbərləri və aparıcı şirkət nümayəndələri ilə görüşləri də nəzərdə tutulur.

Qeyd edək ki, Müdafiə Sənayesi Nazirliyi bu günə qədər 40-dan çox beynəlxalq sərgiyə qatılıb və məhsullarını nümayiş etdirib.

Samirə ƏLİYeva, “Xalq qəzeti”

Çin ABŞ ilə ticarət danışıqlarını konstruktiv adlandırır

Çin və ABŞ arasında səmimi və konstruktiv ticarət danışıqları baş tutub. Bu barədə Çin Mərkəzi Televiziyasına müsahibəsi zamanı ABŞ ilə ticarət danışıqlarında Çinin nümayəndə heyətinə rəhbərlik edən baş nazirin müavini Lyu Xe bildirib.

L.Xe deyib: “Tərəflər açıq, konstruktiv danışıqlar apardı. Hər iki tərəf hesab edir ki, bu yaxşı tendensiyanı dəstəkləmək lazımdır. Tərəflər gələcəkdə Pekində görüşmək və məsləhətləşmələri davam etdirmək barədə razılığa gəliblər”.

Qeyd edək ki, Çin və ABŞ arasında ticarət danışıqlarının növbəti 11-ci raundu 9-10 may tarixlərində Vaşinqtonda keçirilir.

“Xalq qəzeti”

Ermenistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Azərbaycanın Şuşa şəhərinin işğal edilməsinin 27-ci ildönümü ilə əlaqədar bu bölgəyə qanunsuz səfəri beynəlxalq hüquq normalarına ziddir və Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həll olunmasına əngəldir. Bunu Milli Məclisin deputatı Tahir Rzaev bildirib.

Beynəlxalq təşkilatların laqeydliyi regionda sabitliyin pozulmasına şərait yaradır

Deputat qeyd edib ki, N.Paşinyan və ondan əvvəl hakimiyyətdə olanlar bu normaları dəfələrlə pozub, Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinə səfərlər ediblər: “Bu, onlar üçün adı haldır və erməni xalqı arasında imic qazanmaq üçün bir vasitədir. Çünki 1988-ci ildən indiyə qədər Ermənistana rəhbərlik edənlər

məhz bu mənfur millətçilik ideyaları, təcavüzkar əməlləri ilə öz vəzifələrini qoruyub saxlamağa nail olublar. Paşinyan da bu yolum yolçusudur. Çox təəssüflər olsun ki, Ermənistanın hakim dairələrinin işğal altında olan bölgələrə qanunsuz səfərlərinə beynəlxalq qurumlar, xüsusilə də ATƏT-in Minsk qrupu tərəfindən ciddi narazılıq bildirilmir. Məhz bu laqeydlik Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllini ləngidir və regionda sabitliyin pozulmasına, gələcəkdə müharibənin daha geniş miqyasda başlamasına şərait yaradır”.

T.Rzaev vurğulayıb ki, münaqişənin kəskinləşməməsi üçün beynəlxalq təşkilatlar belə hallara qarşı barışmaz mövqedə olmalıdır.

Türkiyə təkzib edir

Türkiyə prezidentinin administrasiyasının kommunikasiyalar üzrə departamentinin rəhbəri Fəxrəddin Altun ölkəsinin Rusiyadan “S-400” zenit-raket komplekslərini almaqdan imtina etməsi barədə məlumatları təkzib edib.

Fəxrəddin Altun bu barədə öz “Twitter” səhifəsində yazıb. Departament rəhbəri bildirib: “Sizin mənbələr səhvdir. Məlumatı mənəndən

alın: “S-400”-ün alınması prosesi yekunlaşıb”. Qeyd edək ki, daha əvvəl “Bild” nəşri bəzi mənbələrə istinadən bildirmişdi ki, lisenziya məzənnəsinin düşməsi və

ABŞ sanksiyalarının tətbiqi təhlükəsini nəzərə alaraq Türkiyə Rusiyadan “S-400” zenit-raket komplekslərini almaqdan imtina edib.

“Xalq qəzeti”

Gürcüstan sərhədlərin demarkasiya komissiyasına yeni rəhbər təyin edib

Gürcüstan hökuməti Azərbaycan və Gürcüstan arasında sərhədin demarkasiyası üzrə komissiyanı təsdiq edib. Komissiyaya Gürcüstanın xarici işlər nazirinin müavini Laşa Darsaliya rəhbərlik edəcək.

Bunu Gürcüstanın Baş naziri David Zalkaliani jurnalistlərə açıqlamasında deyib. Onun sözlərinə görə, komissiyanın ilk iclası gələn həftə baş tutacaq: “Komissiyanın tərkibi yenilənib və müxtəlif idarələrin nümayəndələri ilə təmamlanıb. Biz azərbaycanlı tərəfdaşlarımız ilə komissiyanın ilk iclasının mayın 14-15-i keçiriləcəyi barədə razılıq əldə etmişik.

Bizim strateji tərəfdaşımız ilə sərhədin delimitasiyası-demarkasiyası ilə bağlı

önəmli məsələləri müzakirə etməmiş üçün çox vacib addım atılır. Bilirsiniz ki, biz strateji tərəfdaşlıq və bu, həssas məsələdir. Buna görə də bütün emosionaları kənara qoymaq və hər iki tərəf üçün uyğun olan nəticələrin əldə edilməsi üçün, bizim tərəfdaşlığa yaraşan şəkildə, komissiyaya normal şəraitdə işləməyi davam etdirmək imkanı vermək lazımdır”.

“Xalq qəzeti”

DSX-nin süvarilər dəstəsi və rəqs ansamblı “Vindzor Kral Atçılıq Şousu”nda

Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığında Kral ailəsi üzvlərinin şərəfinə ənənəvi olaraq təşkil edilən “Vindzor Kral Atçılıq Şousu” start götürüb.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin mətbuat mərkəzindən bildiriblər ki, 2014-cü ildən etibarən ölkəmizin dövlət aldığı bu beynəlxalq atçılıq şousu qədim və unikal mədəniyyətimizin tanınması üçün son dərəcə əhəmiyyətli platformaya çevrilib. Azərbaycan nümayəndə heyətinin hər il sərgilədiyi benzersiz şou-proqramlar və çıxışlar bu möhtəşəm tədbirin ayrılmaz hissəsi kimi qəbul edilib.

Milli sərvətimiz olan Qarabağ atlarının qorunub saxlanılmasına və məşhurlaşdırılmasına Prezident İlham Əliyevin ali dəstəyi sayəsində son illər milli at cinslərimizin Azərbaycan brendi kimi dünyada tanınması istiqamətində önəmli işlər görülür. Bu tədbirlər sırasında “Vindzor Kral Atçılıq Şousu”nda Qarabağ atlarını füsunkar gözəlliyinin nümayiş etdirilməsi xüsusi yer tutur.

Cari ildəki “Vindzor Kral Atçılıq Şousu”nda ölkəmizi növbəti dəfə Dövlət Sərhəd Xidmətinin süvarilər dəstəsi və rəqs ansamblı təmsil edib, ənənəyə uyğun olaraq çıxışları ilə hər kəsi valeh edib, tamaşaçıları heyretləndirib.

Atçılıq şousunda Oman Sultanlığı, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Macarıstanı və Böyük Britaniyanı təmsil edən iştirakçılarla

rakçılarla müqayisədə təmsilçilərimizin milli geyimlərimizdə çıxışları xüsusilə fərqlənib, çoxsaylı tamaşaçı kütləsinin xüsusi rəğbətini qazanıb.

Birləşmiş Krallığın ən qüdrətli Text-Tac sahibi kimi tarixə düşmüş Kraliça Viktoriyanın xatirəsinə həsr olunmuş bulki tədbir üçün nümayəndə heyətimiz tərəfindən xüsusi olaraq “Azərbaycanın kələğayısı və Qarabağ atları” adlı şou-kom-

pozisiya hazırlanıb. Azərbaycan xalqının çoxsaylı maddi və mənəvi sərvətlərindən ikisinin vəhdətindən formalaşan bu kompozisiyanın əsasını artıq Vindzor tamaşaçılarına çox yaxşı tanış olan, burada özünə heyranlar ordusu qazanmış, çılğınlığı və gözəlliyi ilə seçilən Qarabağ atları, eləcə də Azərbaycan qadınlarının ənənəvi baş örtüyü, ismət və gözəllik rəmzi olan kələğayı təşkil edib.

Şounun aparıcısının təmsilçilərimizin möhtəşəm çıxışları barədə təqdimatında kompozisiyanın əsas elementlərindən birini təşkil

gənc muğam ustası Mirələm Mirələmovun ifasında “Ay Laçın” xalq mahnısının və Emin Sabitqulunun bəstələdiyi “İncəbellim” musiqisinin ecazkar sədalarından, “Sərhəddi” rəqs ansamblının hərəratlı və çılğın rəqslərindən, Dövlət Sərhəd Xidmətinin süvarilər dəstəsinin Qarabağ atları üzərində igidlik və hüner nümunələrindən, alov püskürənlərin qeyri-adi çıxışlarından ibarət şou-kompozisiya Britaniya tamaşaçısını sözün əsl mənasında ovslunlayıb. Azərbaycan Respublikası Atçılıq Federasiyasının təşkilatçılığı ilə hazırlanmış şou-kompozisiyanın quruluşçu rejissoru Əməkdar artist Nicat Kazımov, xoreoqrafı Əməkdar artist Nailə Məmmədzadə, süvarilər dəstəsinin rəhbəri Əməkdar bədən tərbiyəsi və idman xadimi Azər Həməzəyev, “Alov” şou qrupunun rəhbəri isə Rəsim İsgəndərlidir.

Yeddi dəqiqə davam edən şou müddətində süvarilərimizin başları üzərində Azərbaycan Respublikasının və Böyük Britaniyanın dövlət bayraqlarını dalğalandırmaları, rəqqaslarımızın ifasında qılıncoynatma səhnələri, kələğayımızın xalqımızın sülhsevərlik simvollarından biri olmasının - döyüş meydanında Azərbaycan qadını tərəfindən kələğayının yerə atılması ilə savaşa son qoyulması adətindən nümayiş etdirilməsi, meydanaqı reklam lövhələrinin ücrəngli bayrağımızın rənglərinə boyanması diqqəti xüsusilə cəlb edib.

Şou-proqram tədbir iştirakçıları tərəfindən böyük coşğu ilə qarşılanıb, əksəriyyəti Britaniya aristokratiyasından ibarət böyük tamaşaçı kütləsinin zövqünü oxşayıb. Tamaşaçılar ayağa qalxaraq təmsilçilərimizi sürekli alqışlarla yola salıblar.

AZƏRTAC

“Məxməri inqilab”ın təşkilatçılarının

“Ermenistan regionda islahatların aparılmasında yeni səhifə açacaq” vədinin artıq sabun köpüyü olduğuna xaricdəki ermənilər də inanırlar. Artıq İrəvan küçələrində dayanacaqlara, ticarət obyektlərinin vitrinlərinə, əhalinin daha gür olduğu yerlərdə ağ boyalarla yazılmış “Saxta Nikol” sözlərinə tez-tez rast gəlmək olur. Bugünlərdə İrəvan polisi həmin sözləri yazan dəstə üzvlərini həbs edib. Məlum olub ki, bu sözləri yazan və polis tərəfindən həbs olunanlar Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın rəhbərlik etdiyi “Mənin addımın” blokunun üzvləridir. Bu isə o deməkdir ki, Paşinyanın tərəfdarları onun özünə qarşı çıxırlar.

Həbs olunanlardan biri deyib ki, Paşinyan meydanlarda bizə deyirdi ki, o, hakimiyyətə gələndən sonra Ermənistan əsl demokratik ölkəyə çevriləcək, müharibədən son qoyulacaq, əsgər ölümünün qarşısı alınacaq, işsizlik aradan qaldırılacaq. Ancaq biz hələlik bunların heç birini görmürük. Gördüklərimiz isə Paşinyanın öz qohumlarına vəzifə paylamasıdır. Onların arasında elələri var ki, heç ali təhsilləri də yoxdur. Polis tərəfindən həbs edilən 5 nəfər inzibati qaydaları pozduğuna görə cərimələnib.

N. Paşinyanın rəhbərlik etdiyi blokun üzvləri Ermənistanın xarici siyasətində

Paşinyansayağı “demokratiya”

də irəliləyiş görmədiklərini bildiriblər. Ekspertləri daha çox iki məsələ maraqlandırır – Rusiya ilə əlaqələrin taleyi və Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli imkanları. Məsələyə münasibət bildirən “Yelk” partiyasının rəhbəri bildirib ki, Paşinyanın fəaliyyətinin ilk günlərindən bu iki məsələ hər kəsin diqqət mərkəzindədir. Gözlənilirdi ki, Paşinyan əhalini narahət edən bu məsələlərlə bağlı konkret addımlar atacaq. Heç bir iş görülmədi.

Siyasi şərhçilərin yerli kütəvi informasiya vasitələrində dərc olunan siyasi şərhçilərin fikirlərindən də aydın olur ki, N.Paşinyan hələ də populist siyasi mövqeyində qalmaqdadır. Qeyd edilir ki, bu adamın müasir tələblərə cavab verə biləcək siyasi, ideoloji və diplomatik hazırlığı yoxdur. Görünür, onu “küçə naziri” kimi tanımaqda davam edəcəklər. Ona görə də artıq onun öz tərəfdarları da əhalinin gur olan yerlərində “Saxta Nikol” yazmaqla bu adamın iç üzünü ortaya qoyurlar. Paşinyan isə etirazçılara, onun

Ermənistanda “məxməri inqilab”ın qələbəindən ağızdolusu danışanlar, bunu demokratiyanın təntənəsi kimi sırmaq istəyənlər, nədənsə, son zamanlar susublar. Meydan “qəhrəmanları”nın və onların lideri Paşinyanın xalqa vəd etdiyi ciddi siyasi, sosial, iqtisadi və demokratik dəyişikliklərdən hələ ki, əsər-əlamət yoxdur. Paşinyanın “demokratiyası” ona hakimiyyəti ələ almaqda mane olmağa çalışanları zərərsizləşdirmək, həbs etdirmək, sürücüsünün, bərbərinin, ailə xidmətçisinin yaxınlarını, qohum-əqrəbalarını vəzifəyə yerləşdirməkdən ibarət olduğu artıq özünü büruzə verir. Xalqa isə “erməni demokratiyası”nın təntənəsi barədə verilən vədlər davam edir.

sözünə baxmayan tərəfdarlarına özünün “demokratiyası” ilə cavab verib. Deyib ki, mənim əleyhimə çıxanları asfalta uzadaram, divara yapışdıraram...

Arminfo.info portalının yazdığına görə Robert Koçaryanı 1 may hadisələrində günahlandırın, diktator adlandırın Paşinyanın etiraz aksiyalarına sizi “Asfalta uzadaram, divara yapışdıraram”, – deyərək hədələməsinin Koçaryan dikta-

torluğundan nəyi əskikdir? Qeyd edilir ki, bu hədə-qorxu ilə dolu sözləri Paşinyan parlamentin iclasında onun yürütdüyü siyasətə etiraz edənlərin ünvanına səsləndirib. Zvartnots kəndində Paşinyanın siyasətinə etiraz aksiyası keçirilənləri də hədələyib. Siyasi şərhçilərin fikrincə, Paşinyanın diktatorluğa əl atması onun siyasi dözümsüzlüyündən və verdiyi vədləri yerinə yetirə bilməməsindən irəli gəlir.

“Yerki Tsirani” təşkilatının lideri Zaruhi Postancıyan bildirib ki, ölkədə baş verən ədalətsizliklər, qanun pozuntuları getdikcə artır. O, xalqa müraciət edərək bildirib ki, siyasi böhranın aradan qaldırılması üçün sosial təbəqələrin fəallaşmasının vaxtı çatıb.

Milli Müqavimət Hərəkatının fəallarından olan Taron Markaryanın fikirləri də maraqlıdır. O deyib ki, indiki hakimiyyət əhalinin həyatını cəhənnəmə çevirib. Hazırda ölkədə hər şey Nikol Paşinyanın mütləq hakimiyyətinə hesablanır. Hadisələrin gedişini nəzərdən keçirdikdə bunu aydın görmək olur. Öz komandasının və özünə yaxın olanların yolunu açmaq üçün bu adam qanunu və qeyri-qanunu bütün vasitələrdən maksimum istifadə edir. Belə görünür ki, o özü də hakimiyyətinin zəif olduğunun fərqindədir. Bu səbəbdən qanunlar onun üçün yerinə yetirilməsi vacib olan arqument yox, istəklərinə çatmaq yolunda daşıyıcı funksiya rolunu oynayır. Ermənistanda etiraz aksiyalarının

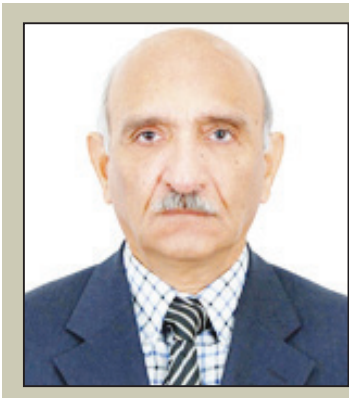
sayı artmaqdadır. Artıq yerli əhalidə “Paşinyan demokratiyasının” küçə səviyyəsində olduğuna əminlik yaranıb. Dövlətə rəhbərlik edən bir şəxsın parlamentin tribunasından etirazçılara “Sizi yerə sarıram, divara yapışdıraram” - deməsinin küçə təfəkküründən başqa bir şey olmadığını bildirirlər. Paşinyan etiraz aksiyalarını nümayiş etdirən yerli televiziya kanallarını da hədələyib.

“Aravot” qəzetində dərc olunan məqalədə bildirir ki, hazırkı iqtidar sosial şəbəkələrin üstünə də səsini qaldırıb və demokratiyaya tamamilə zidd olan qeyri-adi bir müraciət də ünvanlayaraq, bəzi telekanallardan bu cür davam etməməyi tələb edib. Paşinyan bəzi telekanalları söz azadlığından istifadə edərək dövlət əleyhinə təbliğatda günahlandırır. Baş nazir bildirib ki, onu daha ciddi tədbirlər görməyə vadar etməsindir.

Əhali, həmçinin müstəqil mətbuat, xüsusilə də televiziya ilə işləyən jurnalistlər həyəcan içindədirlər. Onlar artıq həqiqəti yazmaqdan çəkinir, diktatorluğa meylli Nikol Paşinyanın “demokratiyasının” qurbanı olmaqdan ehtiyat edirlər.

Əliqismət BƏDƏLOV,
“Xalq qəzeti”

Azərbaycanın neft-qaz geologiya elminin inkişafında dönüş nöqtəsi

– Əkbər müəllim, neft-qaz geologiyasının elmi istiqaməti ilə bağlı araşdırmalar barədə məlumat verməyinizi xahiş edirik?

– Azərbaycanda neft-qaz geologiyası ilə bağlı elmi araşdırmaların əsas məqsədi Cənubi Xəzər hövzəsində (CXH) neft-qaz yataqlarının formalaşması mexanizmini öyrənmək və onların axtarışı üçün elmi əsaslandırılmış meyarları işləyib hazırlamaqdır. Azərbaycanda bu problemin həlli ilə bağlı çoxillik tədqiqatların nailiyyətlərini respublikanın siyasi quruluşunda köklü dəyişikliklərin baş verməsinə nəzərə alaraq iki mərhələyə bölmək olar: birinci mərhələ Azərbaycanın Sovet İttifaqının tərkibində olduğu dövrü əhatə edir. Bu dövrdə Azərbaycan alimlərinin (akademiklər Əlişəfər Əlizadə, Şəfaət Mehdiyev, Sübhü Salayev, Əhəd Yaqubov, Xoşbəxt Yusifzadə, professor Fərid Dadaşov və b.) qarşısında neft və qazın geologiyası və geokimyası elminin əsaslarının inkişafı istiqamətində çox çətin və məsuliyyətli vəzifə dururdu. Çətinlik ondan ibarət idi ki, keçən əsrin əvvəlində Azərbaycanda neft qədim zamanlardan istifadə olunsada da, onun axtarışının nəzəri əsasları yox idi. Ümumiyyətlə, geologiya elmi heç mövcud deyildi. İlk şurf-ların və quyuların əsası təbii neft çıxışlarında geoloji planlanması aparılmadan və praktik olaraq neftin sənaye yığıntılarının formalaşma qanunauyğunluqları haqqında heç bir təsəvvür olmadan qoyulurdu. Dayaz neft yığıntılarının aşkar edilməsi belə bir məntiqə əsaslanırdı ki, əgər neft üzə çıxırsa, demək yerin təkində də var. Abşeronda dayaz neft yığıntılarının aşkar edilməsində bu meyar böyük rol oynamışdır. Həm də bu, geologiya elminin inkişafını ləngidirdi. Neftin zahiri təzahürlərinin olmadığı sahələrdə əllə qazılan quyunun və ya buruğun yerinin seçilməsi çox vaxt intuisiyyəyə və ya texniki cəhətdən hazırlıqlı insanların təcrübəsinə əsaslanırdı. Fontan vurmasını çox vaxt quyunun "axına", yəni yeraltı "neft çayına və ya gölüne" tuş gəlməsi ilə izah edirdilər. Lakin neftə olan tələbatın durmadan artması, eyni

zamanda hələ tədqiq olunmamış neft çıxışlarının sayının azalması və quyuların dərinliyinin artması ilə bağlı axtarış işlərinin xərci də artır, uğur ehtimalı isə gündən-günə azalırdı. Amma indi tam əminliklə demək olar ki, nəhəng neft ehtiyatları ilə zəngin olan Abşeron yarımadası bu görkəmli geoqlar üçün laboratoriya rolunu oynamış, neft geologiyasının elmi əsasları ilk dəfə burada işləyib hazırlanmağa başlamışdır. Neft geologiyası üçün mühüm olan palçıq vulkanlarının genezisi və onların neft yataqları ilə bağlılığı, neftin miqrasiyası, neft yataqları yatımının hidrogeoloji və hidrokimyəvi şəraitləri kimi məsələlərin həllində araşdırmalar da böyük rol oynamışdır.

– Birinci mərhələdə hansı mühüm elmi nəticələr əldə olunmuşdu?

– Alimlərimizin tədqiqatları nəticəsində müəyyən olunmuşdur ki, Cənubi Xəzər çökəkliyini (CXÇ) əhatə edən Böyük və Kiçik Qafqaz, Talış, Elburs, Böyük və Kiçik Balxan və Kopetdağ dağ massivlərindən yüksək sürətlə (demək olar ki, sə sürətilə) qopub gələn çöküntülərin yığılması baş vermişdir. Təkcə son 5 mln ildə burada 10 km-ə qədər qalınlığı olan çöküntü qatı toplanmışdır. Çöküntü süxurlarının ümumi qalınlığı isə burada 25 km-i keçir ki, bunun da dünyada analoqu yoxdur. Qeyd etmək istərdim ki, neftin mənşəyi problemində alimlər ümumi bir fikrə gələ bilməmişdirlər. Onlardan bir qismi neftin məhsuldar qatın (MQ) özündə əmələ gəlməsini qeyd edirlər, digərləri isə MQ-da olan neftin mənşəyini oliqosen-miosen çöküntüləri ilə bağlayırlar. Akademik Şəfaət Mehdiyev isə fərqli bir fərziyyə irəli sürmüşdür. O, neftin dərin-biogen mənşəli olduğunu hesab edirdi. Alimlərin kompleks fundamental tədqiqatları nəticəsində CXH-də karbohidrogenlərin (KH) axtarışı üçün elmi əsaslandırılmış bir sıra geoloji-geofiziki və geokimyəvi meyarlar aşkar edilmişdir. Bu meyarların tədqiqi ilə keçən əsrin ortalarında Azərbaycanda (quruda və dənizdə) 70-ə yaxın neft və qaz yatağı açılmışdır

və onlardan 54-ü hazırda istismardadır. 1971-ci ildə Azərbaycanda bir milyard ton neftin hasil olunduğu elan olundu. Azərbaycan alimlərinin bu mərhələdə əldə etdiyi elmi nəticələr və təcrübə çox əhəmiyyətli idi və SSRİ-nin başqa ərazilərində geniş tətbiq olunurdu.

– Ölkəmizin müstəqilliyə qovuşduğu dövrdən neft-qaz geologiyası, sübhəsis ki, inkişafının yeni, daha müərəqqi mərhələsinə başlayıb.

– Doğrudur. 1992-ci ildən institutu-muzun da elmi fəaliyyətinin yeni, daha səmərəli və əhəmiyyətli mərhələsi başlamışdır. Bu mərhələ respublikanın ictimai-siyasi quruluşunda baş vermiş köklü dəyişikliklərlə və əldə olunmuş müstəqilliklə, elmi əlaqələrin genişləndirilməsi və dünya geoloji elminə integrasiya imkanlarının yaranması ilə bağlıdır. Qeyd etmək lazımdır ki, Sovet İttifaqının dağılması və Azərbaycanın müstəqillik əldə etməsi ərəfəsində milli neft sənayesi inkişaf tarixində ən çətin anları yaşayırdı. Quru və dəniz yataqlarının eksriviyyəti inkişafın son mərhələsində idi, neft və qaz hasilatı sürətlə azalırdı. Quru-da ilkin çıxarıla bilən neft ehtiyatları tükenməkdə idi. Quyu məhsulunun sulasma dərəcəsi, orta hesabla, 92,4 faizə çatırdı. Dəniz yataqlarında təxminən 7,5 milyon ton neft hasil olunurdu ki, bunun da təxminən dördü üçü "Günəşli" yatağının payına düşürdü. Respublikanın neft-qaz yataqlarının işlənməsinə xarici investorların cəlb olunması və "Əsrin müqaviləsinin" imzalanması bizim regionun geoloji quruluşunun xüsusiyyətlərinin öyrənilməsinə marağı kəskin artırdı. Bununla bağlı GGI alimləri dünya elmi mərkəzlərinin və aparıcı neft şirkətlərinin iştirakı ilə 30-dan çox beynəlxalq elmi layihə yerinə yetirmişdir. Bu dövrdə Azərbaycan alimlərinin xarici həmkarları ilə birgə tədqiqatları CXH-nin neft sistemlərinin və palçıq vulkanizminin formalaşmasının və inkişafının elmi əsaslarının təkmilləşdirilməsində mühüm rol oynamışdır. Alimlər tərəfindən mindən çox

quyu kernləri və təbii çıxışların süxur nümunələrində üzvi maddənin və eləcə də karbohidrogen flüidlərin müasir tədqiqatları aparılmışdır. Süxur-süxur, neft-süxur korrelyasiyası və hövzə modelləşdirilməsinin tətbiqi ilə bir sıra mühüm fundamental və xalq təsərrüfatı əhəmiyyətli problemlər həll edilmişdir. Bu tədqiqatların nəticələri məhsuldar qatda neftin mənşəyi probleminin həllinə daha əsaslı yanaşılmasına imkan yaratdı. Hazırda respublika-da fəaliyyətdə olan dünyanın aparıcı neft şirkətlərinin karbohidrogenlərin axtarış strategiyası məhsuldar qatda karbohidrogenlərin epigenetik olduğuna əsaslanır, eləcə də xarici və Azərbaycan alimlərinin müasir nəşrləri birmənalı bu nəzəriyyəni dəstəkləyir. 2010-cu ildə "Cənubi-Xəzər hövzəsinin palçıq vulkanizmi və neft-qazlılığı" problemi üzrə fundamental tədqiqatlara görə GGI-nin bir qrup alimi Azərbaycan Respublikasının Dövlət Mükafatına layiq görülmüşdür.

– Mümkünsə, müasir dövrdə neft-qaz geologiyasının prioritet istiqamətləri haqqında da qısa məlumat verərdiniz.

– Bildiyiniz kimi, ötən əsrin əvvəlində dünyada neft hasilatının 50 faizdən çoxu Azərbaycanın payına düşürdü və ölkəmiz dünya neft sənayesinin vətəni hesab edilirdi. Lakin dəniz kəşfiyyatının məhsuldar qatdan daha dərinədə yatan laylarına keçməsi Cənub, Bahar, Bulla-dəniz qaz-kondensat yataqlarının aşkarlanmasına gətirib çıxartdı. Dənizdə sonrakı iri (ümumi çıxarıla bilən qaz ehtiyatları 1,5 trilyon kubmetrdən çox olan) Şahdəniz, Abşeron və Ümid qaz-kondensat yataqlarının kəşfi Azərbaycanda karbohidrogen karbohidrogen ehtiyatlarının faza halı haqqında təsəvvürləri əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdi. Hazırkı mərhələdə Azərbaycan artıq neft əyaləti kimi yox, neft-qaz vilayəti kimi təsnif olunur və KH ehtiyatlarının artımının gələcək perspektivləri hövzənin mərkəzi dərin hissəsində yalnız qaz-kondensat yığımlarının aşkar edilməsi ilə bağlıdır. Neftə gəldikdə, onun respublikada istehsalının zirvəsi artıq keçmişdir. 2010-cu

ilin sonunda 51 milyon ton neft hasil edildi, edilmişdi və indi neft hasilatında təbii azalma müşahidə olunur. Bütün sənaye əhəmiyyətli neftli strukturlar artıq çoxdan aşkar edilmişdir və uzun illər istismar nəticəsində onlar işlənmənin son mərhələsindədirlər. Lakin neftin laydan çıxarılma əmsalının aşağı olmasını nəzərə alaraq, köhnə sahələrin Yer təkində hələ də böyük qalıq ehtiyatları mövcudluğunu demək olar. Qabaqçıl texnologiyaların tətbiqi ilə neftin laydan çıxarılmasının artırılması onun hasilatının sabitləşdirilməsi yollarından biridir.

– Yerin təkində neftin aşkar edilməsi üçün başqa imkanlar mövcuddurmu?

– CXH-də neftli strukturlar fondunun tükəndiyi müasir zamanda neftin yeni sənaye yığımlarının aşkar edilməsi, əsasən, stratigrafik və litoloji-ekranlaşmış tələlərdə axtarışı ilə əlaqələndirilə bilər. Bu baxımdan, dünyada karbohidrogen yataqlarının kəşf olunmasının böyük əksəriyyəti antiklinal tələlər ilə əlaqəli olmasına baxmayaraq, qeyri-antiklinal tipli neft və qazın sənaye yığımları da məlumdur. Mövcud hesablamalara görə, xarici neft ehtiyatlarının təxminən 30-40 faizi qeyri-antiklinal tələlərlə bağlıdır. Lakin onların məqsədyönlü və geniş miqyaslı axtarışları, bir qayda olaraq, aparılmamışdır. Bu da antiklinal tələlərin axtarış texnologiyasının qeyri-antiklinal tipli tələlərin axtarışı ilə müqayisədə daha sadə və daha effektiv olması, eləcə də aşkar olunmuş, lakin hələ də kəşf edilməmiş antiklinal strukturların kifayət qədər çox olması ilə izah olunurdu. Buna görə də qeyri-antiklinal tipli yataqların müəyyənləşdirilməsi əsasən hövzənin kəşfiyyatı səviyyəsindən asılı idi. ABŞ-ın nisbətən yüksək səviyyədə öyrənilmiş neft-qaz hövzələri bunun yaxşı bir nümunəsidir. Burada həyata keçirilən kəşfiyyat işlərinin böyük həcminə görə qeyri-antiklinal tipli yataqlar dünyanın digər ölkələrinə nisbətən daha çox aşkar edilmişdir. Belə ki, Oklahoma ştatında 3 300 neft və qaz yatağının üçdə ikisi qeyri-antiklinal tiplidir. Rusiyanın Urengoy, Gubkinskoye, Salım, Priobsk kimi böyük və nəhəng karbohidrogen yataqları qeyri-antiklinal tələlər ilə əlaqələndirilir.

Yuxarıda qeyd olunanları nəzərə alaraq, Azərbaycanda stratigrafik və litoloji karbohidrogen yataqlarının axtarışı elmi əsaslanmış, perspektivli istiqamət kimi qiymətləndirilə bilər. Seysmik kəşfiyyat işlərinin texnologiyasının inkişafında, seysmik məlumatların təhlilində yeni müasir üsulların və yanaşmaların işlənməsində son illərdə əldə olunmuş uğurlar buna imkan yaradır.

– Əkbər müəllim, deyilənlər yüksək ixtisaslı kadrların iştirakını zəruri edir.

– Əlbəttə, bu vəzifələrin həyata keçirilməsi üçün yüksək ixtisaslı kadrlara ehtiyac var. Amma təəssüflə qeyd etməliyə ki, bu məsələdə müəyyən problemlər mövcuddur. Bu, ilk növbədə, 1991-ci ildə Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin bərpasından sonra bazar münasibətlərinin formalaşmasıdır. Tədrircən bu münasibətlər cəmiyyətin sosial və iqtisadi həyatının bütün sahələrində, o cümlədən təhsil və elm sahəsində də inkişaf etdi. Bu əlaqələrin təhsil və elm sahəsində tətbiqi müəyyən dərəcədə, xüsusilə yüksək ixtisaslı mütəxəssislərin və elmi kadrların hazırlanmasında, mənfəli rol oynamışdır. Bu, hər şeydən əvvəl, müəyyən vasitələrlə diplom almaq, elmi müəssisələrdə aşağı əmək haqqı və istedadlı gənclərin yüksək ödənişli kommersiya təşkilatlarına keçmək meylləridir. Universitetlərdə tədris keyfiyyəti ilə bağlı problemlərin olduğunu da qeyd etmək lazımdır. Nəticədə hazırda geoloji elmin bəzi sahələri tənəzzül edir və ya onların gələcək inkişaf perspektivləri qeyri-müəyyəndir.

Mövcud problemlərə baxmayaraq, yaşlı nəslin təcrübəsi və onların tələbələrindən söyləri nəticəsində müəyyən geoloji elm sahələrində ən müasir elmi texnologiyalara əsaslanan əhəmiyyətli nailiyyətlər var. Azərbaycan elminin dünya elminə integrasiyasını təşviq edən aparıcı xarici elmi mərkəzlərlə elmi əlaqələrin genişlənməsi və möhkəmlənməsi davam edir. Bu, ümidvericidir.

Müəhibəni qələmə aldı: Şirməmməd NƏZƏRLİ

Ağahüseyn Cavadov –125

Cəbi" və s.) oynadığı rollarla tamaşaçıların alqışını qazanıb, truppə rəhbəri Sıdqi Ruhullamın diqqətini cəlb edib.

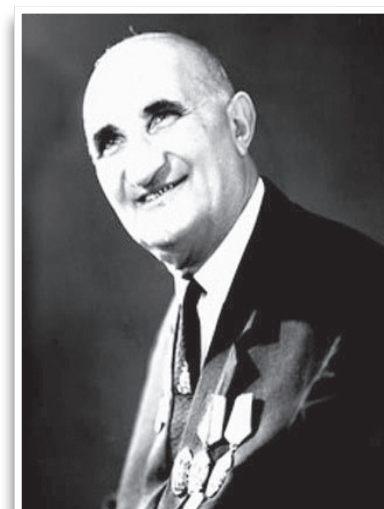
Az keçməmiş, Bakı Türk Azad Tənqid-Təbiiği Teatrına dəvət alır və burada maraqlı yaradıcılıq dövrünə qədəm qoyur. 1932-ci ilin sonunda Gəncəyə köçürülərək Dövlət Əmiri Dram Teatrı kimi fəaliyyətini davam etdirən həmin kollektivdə Hacı Səməd ağa ("Bəxtsiz cavan"), Giko ("Pepo"), Barxudər ("Namus"), Mintoyev ("Morqanın qohumu") kimi rolları ilə tanınmağa başlayıb.

Sonra yenidən Bakıya qayıdıb Milli Dram Teatrında işləmiş Ağahüseyn Cavadovu xatırlayanlar onun yaratdığı və çoxu öz dövrünün "hədisəsi" kimi qiymətləndirilmiş Demirçi Musa, Bərbarzadə, Mirzə Salman ("Toy", "Xoşbəxtlər", "Nişanlı qız"), Ocaqqulu, Xosrəmməd, Həməzə, İmamverdi, Oddəmdə ("Almaz", "Dönüş", "Səlgün çiçəklər", "1905-ci ildə", "Od gəlini"), Cəlal, Sorəq kişi ("Həyat", "Yaxşı adam"), Savalan ("Dağlar qızı"), Luka Lukic ("Müfəttiş"), Brabansio,

Kiçik rolların böyük ifaçısı

Milli teatr və kino sənətimizin görkəmli aktyorları sırasında Ağahüseyn Cavadov həmişə öz dəst-xətti ilə seçilib. Çox zaman epizodik rolları yaratsa da, yadda qalar, sevilərdi. A.Cavadov 1894-cü il aprelin 22-də Bakının Xırdalan kəndində anadan olmuşdur. Buradakı "Səadət" məktəbində oxuyub. Əmək fəaliyyətinə isə tacir yanında köməkçi kimi başlamışdır.

tapırdı. "Görüş" kinokomediyasından tənbəl kolxozçu Əbülfəzi unutmamıq mılar? Özbəkistan pambıqçıları-nın nümayəndə heyəti tərkibində azərbaycanlı həmkarlarının görüşünə gələn gənc gözəl qız Lalayə vurulan bu yöndəmiş qocanın bütün hərəkətləri gülüş doğurur. Görkəmli kinorejissor Ə.Atakişiyev Ağahüseyn Cavadovu dörd filmində çəkmişdir. Bunlardan üçü – "Bir qalının sirri", "Sehirli xalə" və "Qorib cinlər diyarında" film-nağıllar, biri isə – "İstintaq davam edir" müasir macərə filmidir. Vaxtilə Əlisəttar müəllim bu böyük sənətkar barədə söhbətlərinin birində demişdir: "Ağahüseyn Cavadov ümumxalq aktyorudur. Hələ "Bir qalının sirri" filmindən yaradıcı qrupu öz orijinal-lığı və fəaliyyəti ilə heyran etmişdi. O, heç kimə oxşamırdı və heç kimi təqlid etmirdi. Xarici görünüşü ilə cəzəbediciliyi ona diqqəti artırır.

Ağahüseyn filmdə tərəf-müqabilə dialoqa elə təbii şəkildə başlayırdı ki, onu saxlayıb nəyi isə düzəliş etməyə adamın əli gəlmirdi. O, kiçik rol ilə təsvir etmir, təbii şəkildə persona-jın özünə çevrilirdi. Əgər fikir verməmişisə, "Bir qalının sirri"ndə aktyor falçının hərəkətlərində, jestlərində parlaq, nəzəri cəlb edən qorxulu detallar axtarıb tapır, amma nə tərəf-müqabillərini, nə də tamaşaçıları qorxutmağa çalışmır. Bu komik aktyorun qarşısında məhz tamaşaçıları güldürmək yox, bir qədər təsirəndirmək məqsədi qoymuşduq. O da bunun öhdəsindən çox məharətlə gələ bildi. Sonrakı filmlərində isə biz onu həm komik, həm də ciddi rollarda görürük. Və onun yaratdıqlarının səmimiyyətinə inanırıq".

A.Cavadovun kino personajları epizodik rollar olsa da, yaşayırılar: "Qızmar günəş altında"kı anbardar Pirioglu da, "Əhməd haradadır?" filmindəki usta Əhməd də, "O olmasın, bu olsun" daki masabəyi də, "Şərqli çörək"dəki İsmayıl baba da, "Qorib cinlər diyarında"kı Qarasaq da tamaşaçıları güldürməkdə sevilir. "Qorib cinlər diyarında" film-nağılı, adından da göründüyü kimi, cinlər aləmindən, Qorib adlı gəncin diyarda başına gələn macəralardan söhbət açsa da, əslində, burada müəlliflər Vətən məhəbbətini ön plana çəkmiş, əməyin, zəhmətin asan yolla əldə edilən var-dövlətdən qat-qat üstün olduğunu göstərə bilmişlər.

Amma A.Cavadovun 1957-ci ildə çəkildiyi "Qızmar günəş altında" filmindəki anbardar Pirioglu rolu öz xarakterinə görə "Görüş"dəki Əbülfəzdən bir qədər fərqlənir. Çünki anbardar Pirioglu da yeniliklərə, insanlara qarşı bir inamsızlıq var. Bunlardan da ən qorxululu onun kolxoz sədrindən asılı olduğu yaltağa çevrilməsidir.

Tələh A.Cavadovu görkəmli rejissor Adil İsgəndərovla uzun illər səhnədə olduğu kimi, bir dəfə da kinoda görüşmüşdür. Böyük rejissor onu "Əhməd haradadır?" kinokomediyasında Usta Əhməd roluna çəkmişdir.

Bu obraz tamaşaçıda xoş əhval-ruhiyyə yaradır. Usta Əhməd aktyorun ifasında cox təbii, səmimi alınmışdır.

Ağahüseyn Cavadovun yumoru ürəyayatandır. O, olduqca realist aktyor idi. Görkəmli aktyor 200-dən artıq səhnə obrazı yaratmış, 10-a qədər filmdə komik və ciddi rollar ifa etmişdir.

Böyük sənətkar Ağahüseyn Cavadov uzun və mənalı ömür yaşamış, 1981-ci ildə 87 yaşında vəfat etmişdir. Onun əziz xatirəsi xalqımızın yaddaşında həmişə yaşayacaqdır.

M.MÜKƏRRƏMOĞLU, "Xalq qəzeti"

Hindistan

Ticari sövdələşmə

Hindistanlı milyarder Məhəş Ambani İngiltərənin "Hamleys" mağazaları şəbəkəsini satın alıb. Bunun üçün o, "C Banner International" şirkətinə 68 milyon funt sterlinq ödəyib. Bildirilir ki, bundan başqa, milyarder şirkətin digər avropa ölkələrində fəaliyyət göstərən 167 mağazasına da nəzarət edəcək. Xəbəri BBC verib.

Yaponiya

Rekord həcmdə satış

"Toyota" şirkətinin açıqlamasına görə, cari ilin martında başa çatan maliyyə ilində kampaniya rekord səviyyədə satış həcmi qeydə alıb. Belə ki, ilk dəfə olaraq şirkətin satış həcmi 275 milyard dollara yüksəlib. Bildirilib ki, bu, səhmləri fond bazarlarında dövr edən yapon şirkətləri arasında tarixdə ən yüksək göstəricidir. Məlumat "Ukrinform" yayıb.

Çin

Xərçənglə mübarizədə yeni üsul

Xərçəng hüceyrələri ilə mübarizədə iridium elementi böyük təsirə malikdir. Bu, çinli alimlərin tədqiqatı nəticəsində məlum olub. Bildirilir ki, alimlər xərçəng hüceyrələrinə

sözügedən elementi yeridiblər. Nəticədə xərçəng hüceyrələri tamamilə məhv olub. Qeyd edilir ki, iridium Mendeleyev elementləri dövrü sisteminə 77-ci elementdir. Hazırda dünyada mövcud olan iridiumun 66 milyon il əvvəl Yer kürəsinə cırpılan asteroidin qalıntısı olduğu ehtimal olunur. Məlumat "MEDdaily" yayıb.

Konqo

Ebola qurbanlarının sayı artır

Ebola virusu səbəbindən Konqo Demokratik Respublikasında ötən ilin iyulundan bəri 1105 nəfər həyatını itirib. Bu barədə ölkənin Səhiyyə Nazirliyi məlumat yayıb. Məlumatda deyilir: "2019-cu il mayın 10-na olan məlumata görə, ölkədə Ebola virusuna 1649 yoluxma halı qeydə alınıb və onlardan 1561-i təsdiqini tapıb. Virusun törətdiyi xəstəlikdən 1105 nəfər həyatını itirib, 444 nəfər isə nəzarətə götürülüb". Xəbəri BBC verib.

İngiltərə

"Liverpool" Nereslə maraqlanır

"Ayaks" klubunun futbolçusu David Neres "Liverpool"un diqqət mərkəzinə düşüb. Premyer Liqa təmsilçisi 22 yaşlı hücumçunu transfer etmək niyyətindədir. Neresin Yürgen Kloppun yay

transfer pəncərəsi dövründəki əsas hədəflərindən biri olduğu açıqlanıb. Bildirilir ki, braziliyalı futbolçunun transfer dəyəri 35 milyon avrodur. Əgər transfer gerçəkləşsə, cari mövsümdən Neres "Liverpool"un şərafəti qoruyacaq. Qeyd edək ki, Neres ilə iki London təmsilçisi – "Çelsi" və "Arsenal" da yaxından maraqlanırlar. Xəbəri "The Sun" verib.

Hazırladı: Elçin ABBASOV, "Xalq qəzeti"

Trump KXDR-in raket sınaqlarını şərh edib

Birləşmiş Ştatlar Prezidenti Donald Trump "Politico" media təşkilatına müsahibəsində Şimali Koreya Xalq Demokratik Respublikasının bu günlərdə həyata keçirdiyi raket sınaqlarını şərh edib. Bu barədə "Politico" media qurumuna istinadən "Associated Press" agentliyi məlumat yayıb.

Donald Trump deyib: "Onlar yaxın mənzilli raketlərdir və mən bunu etimaddan sui-istifadə kimi qiymətləndirmirəm".

Qeyd edək ki, iki gün öncə Cənubi Koreya Silahlı Qüvvələrinin birləşmiş qərargah rəisləri komitəsi KXDR-in mayın 9-da iki reaktiv mərmiri sınaqdan keçirdiyi barədə məlumat yaymışdır.

Raketlər Pxenyandan 77 kilometr şimal-qərbdə yerləşən Sinori qəsəbəsi rayonundan şərq istiqamətinə atılıb. Onların biri 420, digəri isə 270 kilometr məsafə qət edib və KXDR ərazisini keçərək Yapon dənizinə düşüb. KXDR Mərkəzi Teleqraf

Agentliyi sınaq atışlarının fotoşekillərini dərc edib və Kim Çen İnin böyük məsafəli silahlardan istifadə etmək təlimlərinin başlaması barədə əmr verdiyini bildirib.

Rövşən ATAŞIYEV, "Xalq qəzeti"

Ermənistan atəşkəs rejimini 22 dəfə pozub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində sutka ərzində atəşkəs rejimini 22 dəfə pozub.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Ermənistanın Noyembəryan rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Aşağı Əskipara kəndində və Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən

mövqelərdən Gədəbəy rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Ağdam rayonunun işğal altında olan Yusifcanlı, Mərzili, Füzuli rayonunun Qaraxanbəyli, Horadiz kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Tərtər və Ağdam rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

Antonio Quterreş: Ticarət müharibələrində qalib olmur

Dünyada ticarət sahəsində ədalətli beynəlxalq əməkdaşlığın inkişafına nail olmaq, qlobal iqtisadiyyatın mənfi təzahürlərini aradan qaldırmaq və qalibi olmayan ticarət müharibələrinin qarşısını almaq ən vacib məsələlərdəndir. Bu bəyanatla BMT-nin Baş katibi Antonio Quterreş çıxış edib. Məlumat "Bloomberg" yayıb.

O qeyd edib ki, qlobal iqtisadi inkişaf və texnoloji tərəqqi bəşəriyyətə bütün dövrlərdə böyük fayda gətirib. Həmçinin, ticarətin inkişafına, heyət şəraitinin yaxşılaşmasına və yoxsulluğun azaldılma-

sına kömək edib. Baş katib deyib ki, son zamanlar dünyada baş verən ticarət qarşıdurmaları qlobal iqtisadi inkişafa mane olur. Onun fikrincə, bu prosesdən

ən çox inkişaf etməkdə olan dövlətlər əziyyət çəkir.

A.Quterreş deyib: "Ticarətdə baş verən qloballaşma ölkələr arasında daha çox iqtisadi əlaqələr yaradıb. Bir çox inkişaf etməkdə olan ölkələr dünya iqtisadiyyatına inteqrasiya edib. 1995–2017-ci illərdə onların dünya ticarətindəki payı 30 faizdən 45 faizə yüksəlib. Lakin bütün ölkələr bu şərətdən faydalana, eyni zamanda, inkişaf etmiş ölkələr də 2020-ci ilədək dünya ticarətindəki payını ikitə artırmaq hədəfinə nail ola bilməyiblər. Bir sıra ölkələrdə isə qeyri-bərabərlik gətirdikcə yüksəlib. Hazırda 700 milyondan çox insan, yaxud dünya əhalisinin 10 faizi yoxsulluq həddindən də aşağı vəziyyətdə yaşayır ki, bu göstərici qloballaşma prosesində kimin qazandığını və kimin itirdiyini açıq şəkildə sübut edir. Məhrumiyyətlərlə üzləşmiş insanlarda hakimiyyətlərə və siyasi strukturlara inam sarsılıb,

eyni zamanda, bu prosesdə buraxılan səhvlər beynəlxalq ticarət əməkdaşlığında problemlərə səbəb olub".

Antonio Quterreşin sözlərinə görə, hazırda çoxşaxəli ticarət sisteminin təməlləri çökmək üzrədir. Onun sözlərinə görə, daha çox kiçik və az inkişaf etmiş dövlətlər üçün sərfəli olan çoxtərəfli sazişlərdən çəkilmə zərərli tendensiya və biz beynəlxalq əməkdaşlığın bərpası üzrə Ümumdünya Ticarət Təşkilatını dəstəkləməliyik. Biz bu təşkilatın 2020-ci ildə bəliq məhsullarına subsidiyaların ləğvi və patenti olmayan dərmanların əlçatan olması təşəbbüslərini dəstəkləyirik. Beynəlxalq ticarətin dayanıqlı inkişafa verdiyi töhfə danılmazdır. Lakin bütün üstünlüklərinə baxmayaraq, qloballaşma cəmiyyətdə qorxu yaradıb və çoxtərəfli ticarəti təhlükə altına qoyub.

Mahmud QƏRİBOV, "Xalq qəzeti"

Suriya ordusu 40 yaraqlını məhv edib

□ Suriya ordusu Hama əyalətinin şimalında "Cəbhə en Nusra" terror təşkilatının 40 yaraqlısını məhv edib.

"Al Mayadeen" telekanalının məlumatına görə, yaraqlılar Suriya ordusunun mövqelərinə atəş açıblar. Nəticədə Suriya ordusu hücumə keçərək yaraqlıların hərbi texnikalarını və reaktiv qurğularını məhv ediblər.

Qəzənfər QASIMOV, "Xalq qəzeti"

Hava proqnozu

☞ Mayın 12-də
☞ Bakıda və Abşeron yarımadasında dəyişkən buludlu olacaq. Əsasən yağmursuz keçəcək. Mülayim cənub-qərb küləyi əsəcək. Gecə 14-17, gündüz 20-25, Bakıda gecə 15-17, gündüz 23-25 dərəcə isti olacaq. Atmosfer təzyiqi norma daxilində 761 mm civa sütunu, nisbi rütubət gecə 75-85, gündüz 55-65 faiz olacaq.
☞ Naxçıvan Muxtar Respublikasında əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin axşam bəzi yerlərdə şimşək çaxacağı, qısamüddətli yağış yağacağı ehtimalı var. Şərq küləyi əsəcək. Gecə 8-13, gündüz 23-28 dərəcə isti olacaq.
☞ Yuxarı Qarabağ: Xankəndi, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Qubadlı, Zəngilan, Laçın, Kəlbəcər, həmçinin Daşkəsən-

Gədəbəy rayonlarında bəzi yerlərdə şimşək çaxacağı, yağış yağacağı gözlənilir. Leysan xarakterli olacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Gecə 5-10, gündüz 13-18 dərəcə isti olacaq.
☞ Qazax, Gəncə, Goranboy, Tərtər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl rayonlarında səhər və gündüz bəzi yerlərdə şimşək çaxacağı, ararib yağış yağacağı gözlənilir. Leysan xarakterli intensiv olacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Səhər saatlarında duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Gecə 11-16, gündüz 20-25 dərəcə isti olacaq.
☞ Balakən, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayıl, Ağsu, Şamaxı, Siyəzən, Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qusar rayonlarında bəzi yerlərdə şimşək çaxacağı, yağış yağacağı gözlənilir. Leysan xarakterli intensiv olacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Gecə 8-13,

gündüz 19-24, dağlarda gecə 3-8, gündüz 10-15 dərəcə isti olacaq.
☞ Mərkəzi Aran: Mingəçevir, Yevlax, Göycay, Ağdas, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Beyləqan, Sabirabad, Biləsuvar, Saatlı, Şirvan, Hacıqabul, Salyan, Neftçala rayonlarında əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin axşama doğru bəzi yerlərdə şimşək çaxacağı, yağış yağacağı gözlənilir. Gecə və səhər ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Gecə 13-18, gündüz 25-30 dərəcə isti olacaq.
☞ Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara rayonlarında əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin səhər və axşam bəzi yerlərdə qısamüddətli yağış yağacağı gözlənilir. Səhər dağlarda duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Gecə 15-17, gündüz 22-27, dağlarda gecə 8-13, gündüz 15-20 dərəcə isti olacaq.

□ Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan hakim Ədalət və İnkişaf Partiyasının (AKP) mənzil-qərargahında təşkil olunan iftar süfrəsində çıxış edərək deyib ki, beynəlxalq terrorizmlə mübarizədə ikili standartlara yol verilməsi düzgün deyil. Məlumatı "Anadolu" agentliyi yayıb.

R.T.Ərdoğan: Terrorizmlə mübarizədə ikili standartlar yolverilməzdir

Dövlət başçısı vurğulayıb ki, rəsmi Ankaranın bu istiqamətdə bütün səylərinə baxmayaraq, bir sıra dövlətlər tərəfindən terrorla mücadilədə ikili standartlara yol verilməsi müşahidə olunur ki, bu, nəticə etibarilə radikal cərəyanların daha da güclənməsinə şərait yaradır.

R.T.Ərdoğan qeyd edib ki, Türkiye Suriyanın şimalında terror qruplaşmalarına qarşı qətiyyətli mübarizə apardığı bir vaxtda, həmin təşkilatlar qeyri-qanuni şəkildə böyük

həcmdə silahlar və nəqliyyat vasitələri ilə təchiz olunur. Onun sözlərinə görə, belə yanlış yanaşma davam edərsə, bütün dünyada terrorun təhdid etmədiyi bir yer qalmayacaq.

Ankara Suriyanın şimalında terrorçuların kökünü kəsmək istiqamətindəki səylərini bundan sonra da davam etdirəcək. Həmin ərazinin terrorçulardan azad edilməsi yaxın gələcəkdə 4 milyona yaxın suriyalı qaçqının öz evlərinə qayıtmasına şərait yaradacaq.

Dövlət başçısı ölkəsinin NATO üzvə tərəfdaşları ilə əlaqələrinə də toxunub. O, ABŞ-ın Türkiyəyə qarşı sanksiyalar tətbiq etməsi ehtimalını pisləyib.

R.T.Ərdoğan Türkiyənin Avropa İttifaqına (Aİ) üzvlük məsələsinə müzakirə edərkən bildirib ki, Aİ-yə üzv olmaq Ankaranın strateji hədəfi olaraq qalır. Brüssel isə Ankaraya qarşı daha səmimi və konstruktiv mövqe nümayiş etdirməlidir.

M.HACIXANLI, "Xalq qəzeti"

Kanada aeroportunda hadisə

Kanadanın "Air Canada" şirkətinə məxsus "Bombardier DHC-8-300" ikimühərrikli ortamağistralı sərnişin təyyarəsi Torontodan Sadbəri şəhərinə uçarkən əlverişsiz hava şəraitinə görə Toronto aeroportuna qayıtmalı olub. Təyyarə eniş edərkən yanacaqdaşıyan maşınla toqquşub.

Təyyarədə 51 nəfər sərnişin olub. İki pilot, iki styuardessa və iki sərnişin xəsarət alıb. Xəsarət alanlar xəstəxanaya yerləşdiriliblər. "CBC" telekanalının məlumatına görə, yanacaqdaşıyan maşının sürücüsü təhlükəli yerdə maşın sürdüyünə görə ittiham edilib.

Qəzənfər QASIMOV, "Xalq qəzeti"

"Bakı Tikiş Evi" ATSC səhmdarlarının nəzərinə!

"Bakı Tikiş Evi" ATSC səhmdarlarının növbəti illik ümumi yığıncağı 25 iyun 2019-cu il saat 14.00-da, cəmiyyətin yerləşdiyi inzibati binada aşağıdakı gündəlikdə keçiriləcəkdir:

• "Bakı Tikiş Evi" Açıq Tipi Səhmdar Cəmiyyətinin 2018-ci maliyyə ili üzrə maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrinin təsdiq olunması.

Səhmdarlar ümumi yığıncağın gündəliyi üzrə materiallarla iş günləri saat 10.00-dan 18.00-dək, səhmdar cəmiyyətin Bakı şəhəri, Mərdanov qardaşları küçəsi 113 nömrəli ünvanda yerləşən inzibati binasında səhmdar cəmiyyətin idarə heyətinin sədrinə müraciət etmək tələbi qəbul ediləcək.

Yığıncaqda iştirak etmək vacibdir.

Ünvan – Bakı şəhəri, Mərdanov qardaşları küçəsi 113.

Müşahidə şurası

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

"Xalq qəzeti"nin baş redaktoru Həsən Həsənov və bölgə müxbiri Həmlet Qasımov Qazax Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rəcəb Babəşova əzizi

VAQİF BABAŞOVUN

vəfatından kədərliandiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Qazax Rayon İcra Hakimiyyətinin kollektivli rayon icra hakimiyyətinin başçısı Rəcəb Babəşova əzizi

VAQİF BABAŞOVUN

vəfatından kədərliandiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

HƏSƏN
HƏSƏNOV

TELEFONLAR:

Məsul katib: 493-61-02
Şöbələr: 493-59-03 (8 xətti), 493-69-47, 493-34-13, 493-34-23, 493-59-47, 493-45-18, 493-33-01, 598-84-13.
Reklam və elanlar: 493-82-21, Faks: (99 412) 493-02-80, 598-28-64;
E-mail: info@xalqqazeti.com, xalqqazeti@gmail.com

"Xalq qəzeti"nin kompüter mərkəzində yığılıb və səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunub.

ÜNVANIMIZ:

AZ-1000, Bakı şəhəri, Bülbül prospekti, 30.
Şəhadətnamə 022273

İNDEKS 0282
TİRAJ 7919
SİFARİŞ 1543
QİYMƏTİ 40 qəpik

Çapa imzalanmışdır 00:00